

309982 పతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 7.

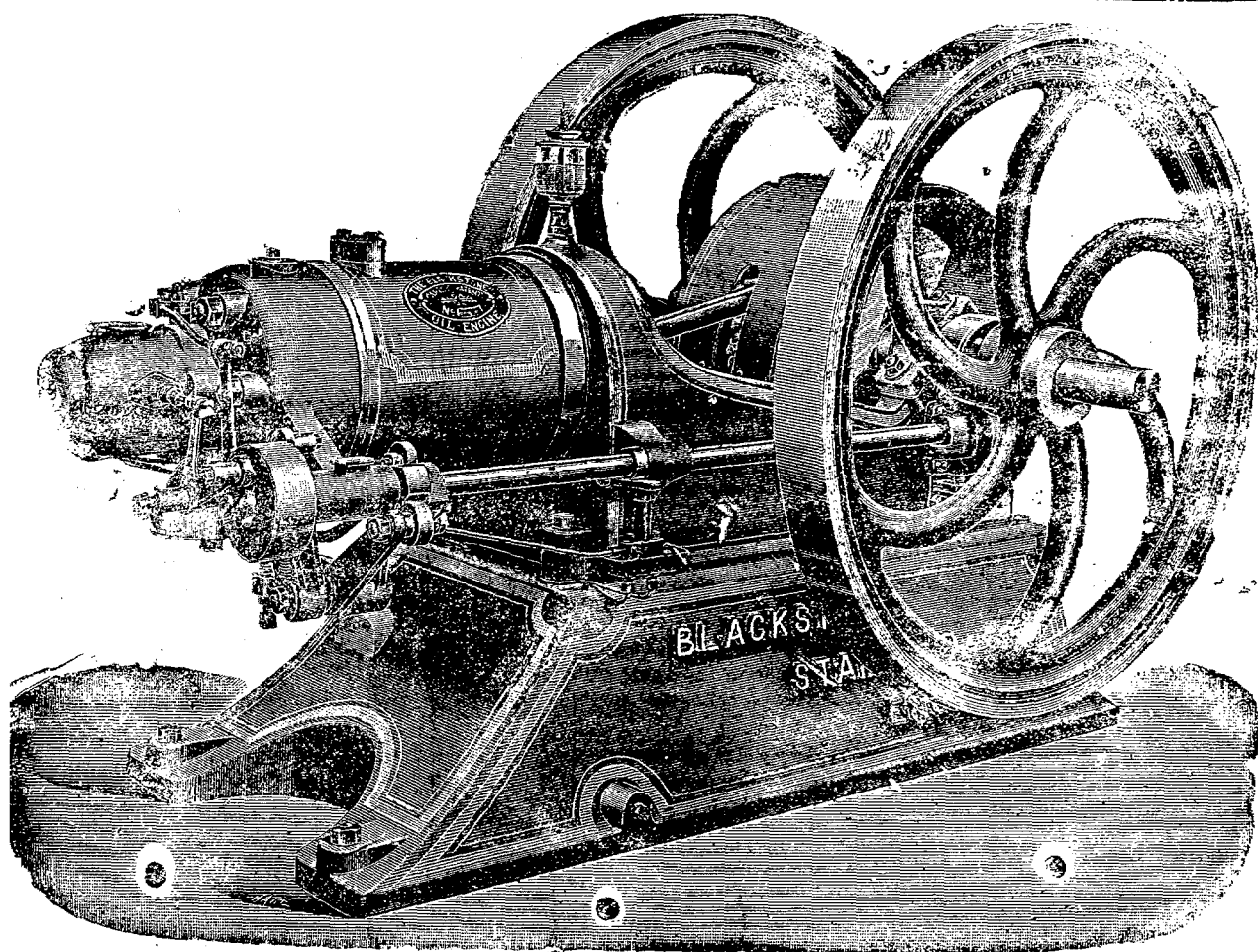
సంపుటము. 2

చెన్నపట్టణము 1920 వ సం॥రం నవంబరు నెల 13 తేది శనివారము

కా.డి.వా.మ.పం.వ.త్వ.ర.కా.క్రీ.క.మా.ప.శు.గ.త్వ.శీ.య.3.

No. 186

సంచిక ౧౮౬

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

విద్యుత్తులు, క్రూరు బయలు మున్నగు చమురుల నుకయోగించి చనుచున్నట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి వృద్ధినిచ్చింది. త్వరితమైన వివరములకును ఫరతును నడచుటకు వ్రాయుడు.

శాఖ ఏజంట్లు:

మార్షలు నన్ను & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్

1808

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు.

అమృతాంజనము

ఈ నొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వీధిద్రవ్యాల నొప్పులకు కూడ మా అమృతాంజనమును పాడి నంత శుభమున నుచును.

దీనిని పం. 0-12-0 తయారు.

మోహినితైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

తామరతైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0.

పండ్ల పాడి

డబ్బి 1-కి 0-2-0.

అమృతాంజనం డిపో,

బొంబాయి - లాహోరు.

టి. సి. యన్.

710

పరిమళానంద నన్యము.

నెం. 1 డబ్బి 1-కి 0-4-0 న. పి. ఛార్జ్ 0-8-0

12 డబ్బిలకు మా 2-8-0 " " 0-8-0

మేలైన మృదాను సాదానన్యము.

నెం. 1 డబ్బి (24 కు) 0-14-0, న. పి. ఛార్జ్ 0-5-0

నెం. 1 డబ్బి (120 కు) 8-8-0, న. పి. ఛార్జ్ 1-0-0

టి. సి. వాగలింగన్న అండు కంపెనీ,

6 కింగ్స్ట్రీట్, హైదరాబాద్, మద్రాసు.

మీ వైద్యునికి

త్రైపు సోజను ఆను దివ్యోషధము

అతిమూలమునకు పేరుపోయిన దని తెలియును. ఇది మిక్కిలి శాస్త్రోక్తముగా తయారు చేయబడినందున ఈవ్యాధిగలవారికి మంచిగుణము నిచ్చును, మీ వైద్యుని ఫలహా అడుగుడు.

అన్ని మందులపాఠశాలలో వారకును.

మీ వైద్యునికి

హోరోటోనును (2140)

గురించి బాగుగా తెలియును. లెక్కలేని వురుగులు, స్త్రీలు అజాగ్రత్తచే పోగొట్టుకొనిన జలమును శీఘ్రముననే పొందవచ్చును. తక్కువ డీని వాడుడు.

ప్రతి మందులపాఠశాలలో ఇది వెలకు వారకును.

G. W. Carnrick Co., NE

అమృతాంజనం డిపోవారి కౌషధాలయమునందు అమృతాంజనం, తామరతైలము, పేదంతమార్గము మొదలగు ముఖ్యోషధములే గాక, ఇతరము లగు మందులు కూడ అనేకావలసినవారు కేటలాగును తెప్పించి చూడవచ్చును. కేటలాగునకు వ్రాసినచో తక్షణ

Colour Printing & Hallow Wares (Ltd.), 133, Beliaghata Main Road, Calcutta.

మానుపు (ది ఇండియన్ కలర్ ప్రింటింగు వర్క్స్ అను పేరుతో నుండినది)

ఫౌండేషన్ 1912.

ఇండియాలో ఇటువంటి కంపెనీ మరీ ఎక్కడను లేదు.

(సాదా, రంగు, చిత్రముల) తగరపు పెట్టెలు తయారు చేయుదురు.

మరియు ఆటవస్తువులు, లోహపు సబ్బు పెట్టెలు, సిగరెట్టు కేసులు, పైకము కర్రములు ఉంచుకొను పెట్టెలు, గాల్ఫునైజుడు బుక్లు, చెట్లకు నీళ్లుపోయు బుక్లు మొదలగు నవియు తయారు చేయుదురు. కాగితములమీదను, లోహపు రేఖలమీదను లిథో గ్రాఫును చేయుదురు. లోహపు రేఖలపైను యంత్రములతో విలాసములు చెక్కుటయందు ప్రసిద్ధి చెందినవారు. శివనములు, పెద్ద మొదలగునవి కట్టుటకును, వారియొక్క వ్యాపారమును వృద్ధి చేయుటకును ఈ కంపెనీవారు ఓ బీగాల గొప్పభూమిని సంపాదించియున్నారు.

వాటాల్ని అమ్ముటకును, అర్డరులు కాన్ వాను చేయుటకును అనుభవము గల ఏజంట్లు హిందూ దేశముం దంతటను కావలెను.

ప్రాప్తి కనుగొనుటకు, ఇతరవివరములకు తక్షణమే ఈ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

Messrs NUNDY RAY & Co., Managing Agents.

Williams'

విడి గల ట్రైరపు నబ్బు కడ్డీ

ఉష్ణ ప్రదేశములందు విలియం గారి విడిగల ట్రైరపు కడ్డీ ట్రైరము చేసికొనుట చాల అవసరమైనది.

ఈ నురుగును వాడుటవలన ముఖమునకు ముఖమల్ వలె చల్లదనము గలుగును. అందుచేతనే ట్రైరము చేసికొనుట అపూర్వ కరముగానుండును.

పైపిడి సౌకర్యార్థమై చేర్చబడినది. ఉపయోగించ నప్పు డది పెట్టెకు పై భాగముగా నున్నది. సబ్బు నుపయోగించు నప్పుడు ప్రేక్షకు తగులనీయదు. ఒకమారు సబ్బునడచుకొనే తీగి కడ్డీ అంతటిని కొన నవసరములేకుండ తక్కువవెలకు చిన్నముక్క ను కొని దానికి తగిల్చి ఉపయోగించవచ్చును.

అన్ని ముందులపాత్రలలోనూ, బజారులలోనూ క్రయమునకు దొరకును.

జె. బి. విల్లియమ్సు కో, గ్లాస్టన్బరీ, కాన్, యునైటెడ్ స్టేట్సు, అమెరికా.

ఏజంట్లు:— ముల్లర్, ఫిప్పుసు, (ఇండియా) లిమిటెడ్,

కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, కరాచీ, రంగూను.

J. B. Williams Co., Glastonbury, Conn, U.S.A.

Agents: Muller and Phipps (India) Ltd,

Calcutta, Bombay, Madras, Karachi, Rangoon.

మీ బాయిలరు

విశేషకాలము పనిచేయవలెనన్న ఇంజనీరు బాయిలరు కామ్యూజిషన్ యువయోగించవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుప్పుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి ఇదిపోకుండుటయే గాక పెరిగిపోవుచు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుప్పు పట్టుకుండగను శుభ్రముగాను నుంచును. ఈ కామ్యూజిషన్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు ఇదిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించియు ఫలజాను గురించియు అసలు యేజంట్లే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రము 1-కి రు 26-0-0

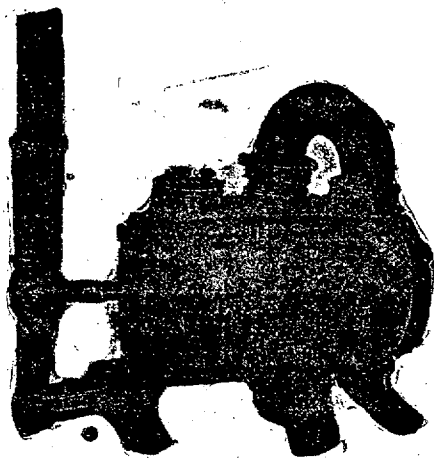
ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్స్,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

మదరాసు

(కామ్యూజిషన్ కోరునప్పుడు ఈ ప్రతికపేరుకూడ నుదాహరింప గోరుచున్నాము)

The Best Hand Pump for Every Service

3"5" Cylinder, 2 in. suction and discharge

Capacity 2000 gallons per hour. Double acting. Easy working. Simple construction Portable. For depth less than 25 ft. Force 50' or more. Extremely useful for domestic gardening or irrigation purposes.

Correspondence invited in English.

For price and particulars apply to

Limaye Bros.

71, Apollo Street, Fort, BOMBAY.

శ్రీ బాలగంగాధర తిలకుగారి

(547) నెక్యూరటీ కేసు (1437)

స్వరాజ్య ఉపన్యాసములు

ప్రతి 1.కి రు 0.14-0.

పండిత మదన మోహన మాధవ్య

గారి జీవితము, వంజాబు అల్లరి

ప్రతి 1.కి రు 0.8-0.

నావిక్ రామస్వామిశాస్త్రిలు అండ్ సన్స్,

202, ఎస్టేట్, చన్నపురి. ఈ

కంటి బి.కె.స్వ.—నావిక్, మదరాస్.

(1721) హనుమాన్

బోర కు నబ్బు

దీనియందు నుండి

కుల్యములగు వస్తువులు

చేరియున్నవి. ఇట్టి గు

బంధముగు వస్తువు, దు

రద, గడ్డి, పొడి, మొదలగు,

మొదలగు, చర్మ వ్యా

ధులు అత్యాశ్చర్యకరముగా భాగనున, చర్మమున నమృదుత్వ మున, నునపున, నానెమున ఇచ్చును,

అన్ని వోట్లను క్రయమునకు దొరకును. ప్రతి దిక్కున మామూలుగా గుర్తు బాగ క్రమ గమనింపుడు.

ఎస్. రంగనాథం కెట్టి అండు బ్రదర్స్, మదరాస్

ప్రకటన.

మానద్ర నాటక సంఘములకు

కావలసిన పుడుపులు, తెరలు,

తలల కువయోగించు కృత్రిమ

బోపాలు, రంగులు (ముఖ

మానకు) గిట్టునగలు చీరలు,

యింకా యితరవిధమైన అన్ని

సామానులును విక్రయించ

బడును. బాడుగలకు యివ్వబడును.

వివరముల కోరువారు అర్ధరాత్రి పంపిన,

కేటాగు పంపబడును.

విలాసము:—

కే. నాదముని అండ్ సన్స్,

నెం. 164 వై నాబజారు, మద్రాస్

మదరాసు అందునదరకమరాటా
రైల్వే కంపెనీ లిమిటెడ్

(ఇంగ్లండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు.

ట్రాఫిక్ డిప్టికలు.

ఎమ్. అందు ఎస్. ఎమ్. రైల్వే కంపెనీవారి
మిటర్ గాజ్ సెక్ నుమిడ యుండు ట్రాఫిక్
డిప్టికలు 1920-వ సంవత్సరము దిసంబరు నెల
మొదటి తేదినండి ఈ క్రింద తెలుపబడిన ప్రకా
రము మరల ఏర్పాటు చేయబడును.

హెడ్ క్వార్టరులు. హద్దులు.

1. వాల్తేరు డిప్టికలు ... తాడేపల్లినుండి మచిలీ
(మిటర్ గాజ్ సెక్ ను) వట్టుము వరకు (ఇందు
లో తాడేపల్లి చేరును)

2. గుంతకల్ డిప్టికలు ... తాడేపల్లి నుండి గడగ్
వరకు, ఈ క్రింద తెలుప
బడిన బ్రాంచీలు అం
దులో చేరును. (తాడే
పల్లి, గడగ్ చేరువు)

1. ద్రోణాచలమునుండి కర్నూలుకు
2. జల్లారి నుండి రాయ
దుర్గమునకు
3. హుళానుపేట నుండి కొత్తూరికి
4. గుండర్లోడ్డు బంక్షక నుండి కనివిహల్లికి

3. గడగ్ డిప్టికలు ... రద్దు చేయబడును.

4. ధార్వాడ డిప్టికలు ... 1. మార్కగోవానుండి
హరిహర్ కు (హరిహర్
చేరుదు)
2. అల్ నావర్ నుండి
డన్ డెలికి
3. హుల్లినుండి గడగ్ కు
(గడగ్ చేరును)
4. గడగ్ నుండి హట్ గికి

5. బెల్గామ్ డిప్టికలు ... 1. పూనా నుండి లాం
డాకు (లాండా చేరుదు)
2. మీరాజ్ నుండి
సన్ గికి
3. మీరాజ్ నుండి
కొల్హాపురమునకు

6. బెంగళూరు డిప్టికలు... 1. బెం గు ఖూ రు
కంటోన్ మెంటు నుండి
హరిహర్ కు (బెం గు
ఖూరు కంటోన్మెంటు,
హరిహర్ ఇం దు లో
చేరును)
2. ఎస్వంత్ పూరునుండి
గుంతకల్ కు (గుంతకల్
చేరుదు)

7. పాకాల డిప్టికలు ... 1. కాట్నా డి నుండి
గూడూరుకు (కాట్నా డి
గూడూరు, రేణిగుంట
ఇందులో చేరువు)
2. పాకాలనుండి ధర్మ
వరమునకు (ధర్మవరము
చేరుదు)

వృత్తాంతములు

శివార్థి కందుగరోజున గుడివాడ తాలూకా పామర
నందు శ్రీకృష్ణ కథనమందిరము స్థాపించబడినది.

కాళవర గ్రామములో 1 తేది రాధా రాజగోపాల
పుస్తక భాండాగారము స్థాపించబడినది.

రంగూన్ ఆర్యకలకండు తదితరము 84 గురు 10 వ
తేదిన నమ్మకట్టిరి. వారు తీరములు చాలవని చెప్పవచ్చును.

తిక్కవఱు:—ఏలూరు తాలూకా తడికలపూడి మకాంతా
పూర్వపు గార్లుగా నుండి గచ్చికు శివారామయ్యగారు తిక్క
వఱ గావించబడిరకు.

నెల్లూరు పున్నుకపాపేటపేటలో యీ నెల 7 తేది
న "శ్రీ విద్యావిలాసనిలయము" అను పేరుతో పుస్తక భాండా
గారము నెలకొల్పబడినది.

7 వ తేదిన పెంటపాడులో కిరిగిడి నువ్వురాయుడు
గారు నవోదయిరాకరణమును ఖండించుచు నుత్తర్యకించి రని
ఒకరు ప్రాయశాపిస్తారు.

7-11-20 తేదిన దుర్గి రాజబోర్డు స్థాపన హైదరాబాదు
వోక్స్ కల గుంటూరు జిల్లా బోర్డు ప్రసిడెంటు యశిరాజులు
నాయుడు గారిచే జరుగబడెను.

తెలవాడ స్వేదనమేడ గదులు:—హిందువుల కిక్కిరకు
తెల్లవారికి యజమానముకు తెల్ల రైలుయందొగ్గి యుండు
19 యేండ్ల వయసుగల ఒక హిందూ బాలికను బలవంతపెట్టు
చుండ కనిపెట్టుబడి విభాగ్త అయినట్లు నిశ్చయిస్తారు.

గత నెల 31 తేదిన కల్వారాదుర్ల తాలూకా మందుర్తి
గ్రామములో బోర్డు స్కూల్ ఉపాధ్యాయులు నమావేళ మై రమ
తీతాభిర్వద్ది మాన్యు గు నివయములందుగల యిబ్బందులను గురిం
చి తీర్మానములు గావించిరి.

నెల్లూరు జిల్లా కోపూర గ్రామములో 8 తేదిన శ్రీ
భక్త్యంతి జయంత్యుత్సవము గునుపాటి యానాదిరెడ్డిగారి ఆధి
తత్వమున జరిగినది. వైద్యనివయములను గురించి కలవుత
ఉత్తర్యాసము లొసంగిరి.

బోర్డెనిట్టులు కల్వార్డ్ కిల్వార్డ్ జిల్లా ప్రెజ్డెంట్ వై కాక్స్
భటులతో దాడి నొసరించినపుడు అమెరికా రెడ్డు క్రాసు సంఘ
ముల ప్రతినిధియు, ఇద్దరు దారులును బహుమౌరముగ
చంకబడిరి.

ఈ సంవత్సరము తెనాలి తాలూకా నరసవరీ క్షాత్రా
మములు కూశిపూడి గ్రామములో జరపుటకు ఏర్పాట్లు జరు
గుచున్నది. ఆటల నియమిరదినము ముందు తెలుపబడును. బాలు
రపెంటకచ్చు ఉపాధ్యాయునికి ఆటలకు వచ్చు బాలురకును
భోజన నదుపాయము అందును.

శ్రీయశ్వికలక్ష్మి జయంత్యుత్సవము ఈ నెల 17, 18
తేదీలకు తెనాలియందలి మారీను పేటలో మట్టెగుంట పెంకట
రమణయ్యగారియంట జరుగును. న్యకాభియైల్ల విచ్చేయ
వలెననియు, 16 తేదీని యజమాను తెనాలి రైల్వే స్టేషన్ కడద్
వచ్చువారిని కలిసికొనుటకు హాజరుండరనియు కార్యదర్శులు
ప్రాయశాపిస్తారు.

కృష్ణా జిల్లా గుంటూరునందు 9 తేదిన కట్టాభిషేకా
రామయ్యగారి ఆధ్యక్షత క్రిందసభ జరిగినది. కానన నభుల
ప్రతినిధుల నెన్నుకొనకుండుటకును వాతీయవిద్యాలయమును
స్థాపించుటకును కార్యక్రమములను తంచాయితీవద్దరా పరిష్క
రించుకొనుటకును రాట్నముల నేర్పాటుచేసి న్యదేశబట్టులనే
వాడుకొనుటకును విశేషవస్తువులను బహిష్కరించుటకును
అంగీకరించి తీర్మానములు గావించిరి.

మదరాసు ఎన్వైజా రై సెన్సింగు బోర్డులో మద్యపాన
నిషేధ సంఘమునకు సంబంధించిన యొక ప్రతినిధి నుంచవలెనని
గత జూలై 18 వ తేదీని జరిగిన కానన సభలో గా. ఎమ్.
సి. రాజాగా రాక తీర్మానము నుపహించిరి. తదనంతరము
గా మదరాసు మద్యపాన నిషేధ సంఘాభ్యుదయకు, ఏ.
మాధవ్ ఎమ్. ఏ. డి. ఎస్. సి. గారిని ప్రతినిధిగా ప్రభుత్వ
వారి నియమించిరి.

హిందూ విశేష, లోకల్, క్లియరింగ్, అఫీసు యొక్క
కంట్రాక్ట్ గారి ముఖ్య కార్యాలయము యీ సంవత్సరము
డిసెంబరు 5 వ తేదీనుండి కలకత్తాలో గాక, ఢిల్లీ, సిమ్లాలో,
భారత్ ప్రభుత్వమువారిలో నుండునని ప్రచురించిరి.

ఎర్రెన్సు కిఖరమునై కెంకా (తండ్రియే) వైదూనిట్
లకు ఇండియా ప్రభుత్వమువారు కనీస నవాయ మొసరించెద
రని తాను తలంచుచున్నట్లు బ్రిగేడియరు జనరలు, ఆసరలిం
సి. బ్రూనుగారు రాయలు జియోగ్రాఫికల్ సొసైటీవారి
సభలో చెప్పిరి.

ప్రస్తుతము ఓర్వెండు నాకాల్ కాయములో నిర్మిమిత్తముగ
పడియున్న విండిక్టివు నాకను బెల్లియను ప్రభుత్వమువారిని
పుచ్చుకొన గోరగా వారందుల కంగీకరింపరనియు, యద్ద
విరాధు నివసమున నది బెల్లియను ప్రభుత్వమువారి కిచ్చివేయ
బడు ననియు రైటరు గారికి తెలిపినది.

వైయ్యవక్రిక సర్ హెచ్ లారెన్సుగారికి రాజప్రతి
నిధి తదని నీయమనినదని అంకగా తట్టుదలతో ప్రాయశ్చ
దనియు, రాజప్రతినిధిగనియించునమయమున నరనిపట్టు నను
కులముగ గణించనగు అంకములను మాత్రమే అది తెలియ
బరచినదనియు అంతియగాని అతడు రాజప్రతినిధి తనికీ
వచ్చునో తనికీరాడో అనివయమును గూర్చి యేమియు
తెలుపలేదనియు, ఇదికలకు రంప్రీవార్త సరియైనది కాదనియు
తెలియబడినది.

బర్మాలో విశేషవస్తుబహిష్కరణము:—బర్మావారు
కొన్ని గుర్తులు గల సిగరెట్లను పొందవచ్చులను బహిష్క
రించినను వాడుక యట్లుండ యింకటినుండి శ్రీలు తమకాక
ట్ట తపయోగించుచుండిన లాండ్లారుగుడ్డను గూడ బహిష్క
రించినట్లు వాడుక గానున్నది. బర్మాలో తయారైన గుడ్డలను
మాత్రమే కొనుటకు ప్రోత్సహించుచుండిరి. కొందరికెరకున్న
లాండ్లారు వాల్టెలు శింపిపారవేసిరి. భ్యంసముచేసిరి. బర్మా
చుట్టుకే కాల్చుకలెననిరి.

సంగమసింగుగారిని మరల తట్టుకొనుట:—తంజావూ
లో గుజరత్ కాలాబిల్లా అలక్ వాస్తవ్యులగు సంగమసింగు
గారు పార్శ్వభూమిని (తక్కువము ననుసరించి) తెలుసునుండి కిక్కి
నిధించబడిన 7 సంవత్సరములు పూర్తి కాకమునకే విడుదల
చేయబడిరి. సంగమసింగుగారిని విడుదలచేసినప్పుడు ఒక్కకొనిన
ఒడంబడికల ప్రకారము ప్రక రించవలసిన తిరుగ అరెస్టు చేయ
బడిరి. 7 సంవత్సరములు పూర్తి అగునరకు తెలుసునం
దుండెదరు.

బాబూ నీలాంబర ముక్తి సి. వి. యి గారి మర
ణము:—బాబూ నీలాంబర ముక్తి గారు కలకత్తాలో వారి
భవనమునందు యీ నెల 10 వ తేదీని మృతికొం డి రి. వారి
నయమును ఎనుబది సంవత్సరములు. వారు కలకత్తా విశ్వవిద్యాల
యపు యం. ఎ. డిగ్రీని పొందిరి. చాలాదినములు కా క్షిర
సంస్థానమునకు మంత్రిగ నుండెను. వారు కలకత్తాకు వచ్చిన
పిమ్మట పురపాలక సంఘమున మహాభ్యుత్సాహగ నియమింక
బడిరి. అతడితడవించుండ చాల సంవత్సరములు ప్రజానకుల
ముగ నుంచరించెను. ఆర్యదుర్గోగము చాలించుకొనిన పిమ్మట
నరనికి 1000 రూపాయలు పెన్షన్ గా నిచ్చిరి.

నవోదయిరాకరణోద్యమమున ప్రబోధము గావించు
టకుగాను కృష్ణస్వామి కర్కూరు, యీ నెల 18 వ తేదీని
చెంగల్పట్టునకును, 14 వ తేదీని ఉత్తరమూరనకును, 15 వ
తేదీని మారళ్లకును 16 వ తేదీని అరహాళమునకును, 17 వ తేదీని
మధురాంతకమునకును, 18 వ తేదీని నీలమూనకును 19 వ
తేదీని అగరంనకును, 20 వ తేదీని శ్రీ వెంకటాచలమనకును,
21 వ తేదీని పూనమల్లికిని, 22 వ తేదీని తిరువల్లూరునకును,
24 వ తేదీని చాలాకాలాల్ నకును, వెల్లుడరని కిలాఫత్
సంఘమువారు వెళ్లుచున్నారు.

రంగూను కార్తము:—కొందరు యజమానులు చేరి క్రితంప్ర
గౌతమమునిలయమును పుస్తకభాండాగార తరవాతయమును
రంగూనునకు నమీకమున నుండు చాకలపేటయందు మూర్త్య
వారాయణగారి భర్త ఆంధ్రపాఠశాల భవనములో స్థాపిత
జరిగినది. దీని యభ్యుదయమునకై శ్రీయత యం. ఎస్. కర్
గారు, శ్రీ ఎ. జి. వారాయణస్వామిగారు, శ్రీ జె. న్య
వారాయణరావుగారు పాటుకడుచున్నారు. బర్మాగ
భాసాకోవిదులు ప్రత్యకుంతులు తగుపాఠ మొనర్చు
అని ఒకరు కోరుచున్నారు.

ఆంధ్ర మహాజననభ

సభ్యులను చేర్చుటకు స్వచ్ఛంద సేవకులు కావలెను. సేవావరాజులు, ఆంధ్రప్రతికా కార్యాలయమునకు ధరఖాస్తు చేసినచో రక్షితు పుస్తకముల బడయుగలరు.

ఆంధ్ర ప్రభ

1920-21 సం. నవంబరు నెల 13-వ తేది

శనివారము.

సిడెహం ప్రభువు: వస్తుతస్థితి

ఇటీవల, సిడెహం ప్రభువు సంచలన మంతక గాన్ని పుట్టించెను. మాంటానా సంస్కరణ ప్రణాళికవలన, విప్లవము గలుగునని గట్టిపెట్టిన సిడెహం ప్రభువు, చేయున దేమియు లేక పిచ్చుట లుపస్థముగ నుండెను. ఆగాఖానుగారు లండను ప్రైముమిస్ట్రీకు వ్రాసిన వ్యాసము, తిరిగి విశ్వాం భించుటకు సిడెహం ప్రభువునకు కొంత సందు గల్పించినది. ఆగాఖానుగారి వ్యాసము బ్రిటిషు ప్రముఖుల కనేకుల కాశ్చర్యము గలిగించి యుండ వలెను. ఆగాఖానుగారి నయినను, భారతీయుల యభిప్రాయములు ప్రేరేపించక నుండజాలవు. ఇంగ్లీషు లిట్టుల కెంత యిష్టుడయినను, ఆగాఖాను గారు వారి క్రస్తుతవిధానము నంగీకరింపజాలరు. మహమ్మదీయుల స్వతంత్రరాజ్యములు ఆసియా ఖండమున స్థాపించబడ వలయుననియు, ఇవి యన్నియు కరస్పర సంబంధము గలిగియుండ వలయుననియు, ఆగాఖానుగారు కోరియుండుదు గాని, తుర్కీ స్వాధీనమునుండి తప్పిన భాగములు యూరపియను జాతుల యాధిపత్యముక్రిందకు రావలయునని, వారయినను కోరి యుండుదు. సిరియా, మెసపొటేమియా దేశములను (ఫ్రెంచి వారును ఆంగ్లేయులును ఆక్రమించిన నాటినుండియు ఆ దేశములందు శాంతి ప్రబలుటకు మారుగ, కల్లోలము ప్రబలియున్నది. దీని నడచివైచుటకు, వైశ్యములు సంబంధించును. మాంటేలుల ప్రయోజనము గూర్చి ఆంగ్ల దేశమునందే సందేహ ములు ప్రబలియున్నవి. మెసపొటేమియా, కర్షియా దేశములలో జోక్యము కలుగజేసికొను కద్దరిని మూనివేచువలయునని, దూరదృష్టి గలవారనేకులు తలచుచున్నారు. బ్రిటిషు దేశపు ముఖ్య స్నేహితులలో నొకరగు ఆగాఖానుగారు, దాని తేజము నాలోచించియే, మెసపొటేమియా, కర్షియా దేశములను విడచిపెట్టుమని నిన్నువించి యుండిరి. ఇంగ్లీషులిసమువలన గలిగిన దుష్ప్రతి తములు, హిందూ దేశమునందును, బర్లెండునందును, ఈజిప్టునందును, స్పష్టముగ కనుపించుచుండ, క్రొత్తదేశములం దీ కద్దరిని వ్యాపింపజేయుట, ఆపభ్యుదయ గ నుండును. ఎవరు కమిటీరెపోర్టు, మరింత భీతికి కారణముగ చున్నది.

మెసపొటేమియా ఆక్రమణమువలన, హిందూ దేశము నూతన బాధ్యతలను భరింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఎవరు కమిటీ రిపోర్టు హిందూ దేశ ప్రతికూలమై క్రొత్తబాధ్యతల సనేకములను చూపుచున్నది. దీనినిబట్టి, హిందూ దేశ చితులు ఇండియా ప్రభుత్వ యాజకీయముల బడచేయుక, ఆంగ్ల దేశమున సామ్రాజ్యము ప్రయోజనమునకు అని

చేయవలసియుండును. హిందూ దేశమునకు వెలు కల నెక్కడనయినను, భారతీయ సైనికుల నుక యోగించవచ్చును. ఈశువకాశమును, ఇంగ్లీషు లిట్టులు తమ యిచ్చవచ్చినటుల యుకయోగించక మానరు. అన్యదేశాక్రమణమునకు, ఎవరుసంఘ నివేదిక విశేష ప్రోత్సాహము గలిగింపకమానదు. ఆగాఖానుగారు నూతనోపద్రవమును చక్క గ్రహించియే, బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నిపుడు వారిం చున్నారు. తనసైనికులు అన్యదేశ ప్రజల స్వా తంత్ర్యము నడచుట కుకయోగపడుట హిందూ దేశమున కెంతమాత్ర మిష్టములేదు. స్వయం నిర్ణయాధికార మాశించుచున్న హిందూ దేశము, ఇతరుల కట్టి యధికారము సమకూరవలెననియే గోరుచుండును. వంజాబు, ఖలాఫాత్ సమస్యలు దేశమున గలిగించిన విషమస్థితికి, ఎవరుసంఘ నివే దిక మరింత తోడ్పడుచున్నది. దీనిని ఆంగ్లేయు ప్రభుత్వము వారంగీకరించుచో, దుర్భరదశ చే కూరక మానదు. ఆగాఖానుగారు దెలిపినటుల, హిందూ దేశమై స్వయంవ్యవస్థ సామ్రాజ్యమున కండ గ నుండుటకు మారుగ, ఉపద్రవకరముగ కరిణ మింపకమానదు. హిందూ దేశమున కందుచే కరా ధీనస్థితిదొలగి, స్వరాజ్యము చేకూరు నను నాశ యంతరింపగలదని ఆగాఖానుగారు తెలిపిరి. ఎవరు సంఘ నూచనలు పథలమగుచో, హిందూ దేశము భరింపవలసిన వన్నుల భారము వికరీతమై ప్రజల యసంతృప్తి మితిమీరగలదు. క్రస్తుత స్థితిబట్టి చూచిన, స్వరాజ్య మెంత త్వరలో చేకూరిన, దేశమున కంత శ్రేయస్కరమని, అల్లమగు చున్నది. అధినివేశ రాజ్యములలో భారతీయులను భవించుచున్న దుస్థితి, ఎట్టివాని కయినను గుండె లను తల్లడింపజేయక మానదు.

ఫిడీటీపులలో భారతీయు లనుభవించుచున్న దుర్భరస్థితిని కనులార జూచినవారు దెలిపిన వృ త్తాంతము నిన్నటి క్షత్రికలో ప్రచురింపబడెను. దక్షిణాఫ్రికాయందు, స్థిరనివాస మేర్పరుచుకొనిన భారతీయు లాదేశమునుండి తరు మగొట్ట బడు చున్నారు. తూర్పుఆఫ్రికాలో భారతీయులను ప్రత్యేకపు గూడెములకు బంపుచున్నారు. భార తీయులు సామ్రాజ్యమునందన్ని భాగములందు ను నవమానింపబడుచున్నారు. భారతీయులు అధి నివేశ రాజ్యములలో నెటుల కడగండ బడయుచు న్నదియు, సి. ఎఫ్. ఆండ్రూసుగారి కన్న నెక్కుడు జాగుగ కనుగొనినవారింకొకరులేరు. వారికి యూరపియనుల యడ, ప్రత్యేక ద్వేష భావ ముండుట కవకాశములేదు. అట్టివారిపుడేమి సందేశ మునగుచున్నారు? బ్రిటిషు సామ్రాజ్యము లో భారతీయులకు అర్హత ముండనేరదనియు, సామ్రాజ్యస్థముగాని స్వరాజ్యమే వారి భావ్య భ్యుదయమునకు తోడ్పడుననియు, ఆండ్రూసుగారు స్పష్టముగ వ్యక్తీకరించియుండిరి. భారతీయుల కింటనే స్వాతంత్ర్యములేనిది వారు బయట నెటుల గౌరవింపబడుదురు? వంజాబు దురంతముల విష యమై భారతీయులకు వ్యాధి మింకను కలుగ కుండగ, వారు ఇతరదేశములందున్న పోదరుల నే తీరున సంరక్షింపగలుగుదురు? ఈకారణముల నన్నిటిని యోచించియే, కాంగ్రెసుసభ సర్వర స్వరాజ్య సంపాదనావశ్యకతను నిరూపించి, స్వ యంపవాయమునే సాధనముగ జూపియుండెను. కాంగ్రెసు తీర్మానమును నిరసించువాడు హిందూ దేశము ప్రస్తుతస్థితినుండి బయల్పడుటకు వేరొక మార్గమును, వేరొక సాధనమును జూపవలసియు న్నారు. వారిటుల గావింపలేకపోవుటచే కాంగ్రెసు తీర్మానమువ నెక్కుడు బలము చే కూరు చున్నది. ఈపందర్భ ములుండ, సిడెహంముగారి

విమర్శనమున కాధార మేమయిన గలదే మో విచారించెదము.

ఆగాఖానుగారి సూచనల నంగీకరించుచో బ్రిటిషువారు తమ బాధ్యతలను విడనాడవల వచ్చునట, మాంటేలులవలన, యూరపుజాతులకు లాభ మేమాత్రము గలుగక, బరువులు మాత్రమే వైజడుచో, ఆర్కాసియా బాధ్యత నెవరును వహించక విడచిపెట్టుటకు కారణ మెద్ది యో తెలియదు. ఆర్కాసియా బాధ్యతను వహింపవల సిన కారణ మెక్కుడుగలదు. ఏలనన, తుర్కీ వారి ఘోరకృత్యముల గూర్చి ఆర్కాసియావారు ద్లోషించుచున్నటుల, ఇతరు లెవరును ఘోషింప లేదు అయినను వారిగతినిగూర్చి విచారించెడివారు గాన్నింపకున్నారు. ఒకమూలనుండి బాల్చివిక్కు లును, వేరొకమూలనుండి తుర్కీ జాతీయవాదు లును ఆర్కాసియాను ముట్టడించుచున్నారు. ఆర్కాసి యాలో నూనెగలుమాత్రము లభించుట లేదు. ఆర్కాసియా బాధ్యతను విడచిపెట్టినవారు, మిగిలిన దేశములను సంరక్షించు బాధ్యతను విడచిపెట్టి నచో ఎక్కుడునష్టము గలుగదు. భారతీయ సైని కులు విదేశములం దుకయోగింప బడవలెనను ఎవరు సంఘమువారి సూచనల నెల్లరును నిర సించియుండిరి. లండను ప్రైముమిస్ట్రీక గూడ నిరసనభావమును చూపెను. కాని, సిడెహంము ప్రభువుగారికి మాత్రము క్రొత్తఆధారములు లభిం చెను. హిందూ దేశమునందు యుద్ధము సలిపెడి జాతులకు విదేశములందు పోరాడుట కిష్టము గలదట. తమ సూచనల నాచరణ లో పెట్టుచో, బ్రిటిషు జాతీయ గౌరవమునకు భంగము గలుగుగని, ఆగాఖానుగారు గ్రహించ లేక పోయిరట. క్రస్తుతస్థితియే బ్రిటిషు జాతీయ గౌరవమునకు భంగకరముగ నున్నదని, సిడెహం ప్రభువుగారు కనుగొనలేదు. పెద్దజాతుల దృష్టి కథము పూర్తిగ మారివగాని, నానారాష్ట్ర సంఘమువలన ప్రయోజన ముండదని, ఆంగ్ల ప్రముఖులు కొందరు విశదపరుచుచునే యున్నారు. హట్టెను ప్రభువుగా రాంగ్ల దేశములో నన్నివత్తు ములవారిచే గౌరవింపబడెదరు. వారిటీవల రాచ్ డేలు సగరమునం దిచ్చిన యువన్యాసము నందు నానారాష్ట్ర సంఘప్రయోజనము గూర్చి ఇటుల నుడివిరి.

“మనకు నానారాష్ట్ర సంఘ మవసరమే గాని, దానియందు పభ్యుజగనున్న పెద్దజాతులు దానిని తిన్నగ కొనసాగించుట కాతురము జూపని యెడల ప్రయోజన మెంతమాత్రముండదు. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు దేశములు చాలకాలమునుండియు, ఒక్క సూత్రమునే నమ్ముకొనియున్నవి. ఒకరు నుత్తెగ నున్న, మరొకరు దాగలిగ నుండవలెను ఈసూ త్రము ననుసరించువరకు, యూరపుఖండమునందు శాంతి నిలువనేరదు. వివిధజాతుల మధ్యగల విభేద ములు కనుజలముచే గాని కరిష్కారము గాకుం డుట, నాగరికమునకు విరుద్ధమని ప్రజలు గ్రహిం చిన గాని, శాంతి గురురనేరదు.” నానారాష్ట్ర సంఘనిర్మాణమునందు పెద్దజాతులకే విశ్వాసము లేనపుడు, మాంటేలుల మూలమున శాంతి ఎటుల చేకూరును? సిడెహం ప్రభువు ప్రాత ఇంగ్లీషులిసస్థితినిద్ధాంతమునే బోధించుచున్నారు. వీరియూహలే, క్రస్తుత ఆంగ్ల, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ వర్గముల నావహించి యున్నవి. ప్రపంచశాంతి చేకూరుటకు, సూతన దృక్పథము నవలంబించుట అత్యవశ్యకము. ఆ యవసరమును యూరపి యుజాతులు త్వరలో గ్రహింపగలవు.

జాగ్రత్తగా

పార్లమెంటు సభ్యుల గు జాగ్రత్తగా, హిందూ దేశమునకు దిసెంబరు 6-తేదిన విచ్చేయు దురని, తెలియుచున్నది. నాగపురమున జరిగెడి కాంగ్రెసుసభకు వీరు హాజరయ్యెదరు. జాగ్రత్తగా, లేబరుపక్ష ప్రముఖులు. బ్రిటీషు కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులు. స్వాతంత్ర్యాభిలాషులు. వెడ్జి వుడ్డుగా రిడివరకే వచ్చియున్నారు. హిందూదేశ స్థితిని స్వయముగ పరిశీలించుచున్నారు. జాగ్రత్తగా, హిందూదేశ పరిస్థితులు విషమముగనున్నవని, లేబరు పక్షమువారు గ్రహించినట్లు, మద్రాసు ప్రెస్సుపత్రికకు లండను విలేఖకుడు దెలుపు చున్నాడు. లేబరుపక్ష ప్రతినిధులు, భారతీయు లవలంబించిన మార్గములను నిరసించి లాభము లేదు. అందువలన ప్రజల దృఢ నిశ్చయము తొలగి పోజాలదు. తమ కష్టములు తీరుట కన్ని మార్గము లను వీరవలంబించి విఫలమయి యుండిరి. సర్వర స్వరాజ్య ప్రాప్తికొరకు వారిపుడు పాటు బడు చున్నాడు. స్వదేశ గౌరవమును నిలుపుకొనుట కును, భారతీయుల సౌఖ్యమును పెంపొందించుట కును, లేబరుపక్ష ప్రతినిధులు చేయదగిన కార్య మొక్కటేగలదు. హిందూదేశపు నిజస్థితిని వారు ఆంగ్లదేశమున కెఱిగించి, ప్రజాభిప్రాయమును వెంటనే సఫలముపరచవలయునని, వారు దృఢముగ దెలుపవలయును. లేబరు పక్షమువారు రందరును, ఇందుకొరకై నడుముల గట్టవలయును. వీరు తమ పట్టుదలను కొనసాగించుకొన గలుగుదురేని, సామ్రాజ్య సంరక్షకులుగా భావింపబడుదురు. లేబరుపక్షపు ప్రతిష్ఠయు పలుకుబడియు నందుచే హెచ్చగలదు.

నిజము గ్రహించుట

ప్రెస్సు ఆఫ్ ఇండియాపత్రికకు గూడ, మెస పోటేమియా, పర్షియాపర్షితులు భీతి గలిగించు చున్నవి. మెసపోటేమియా, పర్షియాదేశములలో తాత్కాలికలాభము కొరకై క్రుమ్మరింపబడు చున్న ధనము, శాశ్వతప్రయోజనము గల ప్రదేశ మున వినియోగింపబడుచో, పదిరెట్లు లాభము చేకూరగలదు. మన కర్జునులును, చర్చిహిల్లులును, ఉన్మాదావస్థలో నున్నారు. మెసపోటేమియాలో తా మొక్కదినమునకన్న నెక్కుడుకాల ముండ మని, వీ రిరువురును చెప్పెదరు. కాని మనమింకను అక్కడనే పాదుకొనియున్నాము. బ్రిటీషుదేశమున వన్నుల జెల్లించువారు కడలికజూపిన గాని, మన మీపాదును కడలింపజాల"మని ఈ పత్రిక వ్రాసి నది. సిర్రాహంప్రభువు వాదమును, ఆంగ్లో హైందవపత్రికలు గూడ హర్షించుట లేదు.

సింహాశ్రీద్వీపము: కాననసభాబహిష్కారము

సిలోను డెయిలీ న్యూస్పత్రిక ఇటుల వ్రాయుచున్నది. "సిలోను గ వ ర్ష రు గారు, సంస్కరణవిధానమును మార్పు జేయవలసిన ఆవ శ్యకతను గ్రహించలేదు. ప్రజాభిప్రాయము ననుస రించి వారావిధానమును మార్పుజేసెడి సూచనలు గాన్పించవు. ఇంతవరకును స్వంతభాధ్యత ననుస రించి సంస్కరణవిధానమును నిర్మించవచ్చు నని వారు తలంచెరి. వారు తమయిచ్చవచ్చిన మార్పుల నిపుడు గావించవచ్చును. ఈ మూడు ప్రశ్నల గూర్చి తగిన సమాధానము వెలువడకుండునంత వరకు, దేశ మొక్కటే జవాబు నీయవలసి యుం దును. కాననసభాబహిష్కారమే, తగిన ప్రత్యు త్తరము."

అమెరికా నిరాకరించుట

రుష్యాను దండించు నిమిత్తము నల్లసము ద్రపు రేవుతీరములను అవరోధించుటకు అమెరికా వారు గూడ కలసిరావలయునని, బ్రిటీషు, ఫ్రెంచి దేశములు గోరగ, అమెరికావారందులకు నిరా కరించినట్లు, రూటరు దెలుపుచున్నాడు. సోవి యటు రుష్యాతో తాము యుద్ధము సలుపనందు వలన, తామీ దండనపద్ధతులలో పాల్గొనజాల మని, అమెరికావారు దెలిపిరట. సాశ్వాత్యప్రపంచమునందు శాంతిబీజము లింకను నాటుకొనలేదని, విదితమగుచున్నది. దండన విధాన మిందుకు తోడ్పడునని తోచదు.

హార్మీ మెనుగారు

హార్మీ మెనుగారు గాంధీమహాత్ముని కొక లేఖను వ్రాయుచు, "అవసరదేశీయమహాసభా తీర్మానమున కానంద పరవశుడనయితిని. ఆతీర్మా నము సరియైనదనుటకు సందియములేదు. మీ కార్యక్రమమును హృదయ పూర్వకముగ నవలం బించునెడల, హిందూదేశము స్వతంత్రవలననే స్వా తంత్ర్యమును సంపాదించ గలుగును. నేనక్కడ నుండి తోడ్పడలేక పోతినిని, ఎంతయు విచారపడు చున్నాను. ఇక్కడ జేయదగిన దేమియులేదు. త్వరలో నే నా దేశమునకు తిరిగి వచ్చెదనని, యూహించెదను" అని దెలిపిరి.

సి. యఫ్. ఆంధ్రానుగారు

అలీఘురులో స్థాపింపబడిన మహమ్మదీయుల జాతీయవిశ్వవిద్యాలయమునకు తమ చేతనయిన సహాయము జేయుటకు, సి. యఫ్. ఆంధ్రాను గారు వెడలిరి. వారి తోడ్పాటు, కళాశాలా నిర్మా హకుల కెంతయు ప్రోత్సాహకరముగ నుండక మానదు. ఆంధ్రానువంటి వారు, జాతీయత వివక్ష తలేక, మానవసేవనే గోరుచుందురు. వారెక్కడ నున్నను పూజార్హులే. నూతనోద్యమము క్రైస్త వమతమున కేమాత్రము విరుద్ధముగాదని, ఆంధ్రా నుగారి చర్యబట్టి గ్రహించవచ్చును.

రవీంద్రనాథ తాగూరుగారు

పాలుమాలు గెజెట్టుపత్రికా వృత్తాంతము బట్టి రవీంద్రునికి యూరపు ఖండమునందంతటను, అప్రతిమానముగ గౌరవము జరిగెనని తెలియు చున్నది. నార్వేదేశమునందు కుగ్రామములలో సయితము రవీంద్రుని గ్రంథములు పఠింపబడు చున్నవట. వీరు త్వరలో అమెరికా ఖండమునకు వెడతెదరని, తెలుపబడినది. హిందూదేశపు కీర్తిని ప్రపంచమందంతటను న్యాపింప జేయుటకు, రవీంద్రు డెంతయు తోడ్పడుచున్నాడనుట కెంత మాత్రము సందియములేదు.

అస్థియూ జాతీయసభ

ఈ సభకు సోషలిస్టు లొకరు అధ్యక్షులుగ నియమింపబడిరి. యూరపు ఖండమునందు పరి స్థానాధికారము మెల్లమెల్లన సాంఘికవాదుల పక్షముగనున్నందుల కిదియొక నిదర్శనము.

దీపావళిండుగ:—రంగూనులో వట్టు, నగలు వియ్య ము చున్నగు సరకుల శ్యాపారముచేయు హిందూకర్తకులం తర దీపావళిండుగ మహోత్సవము ఆధారితగ జరిగిరి.

కన్నాటుప్రభుగారి రాక:—తెంగాలు క్లబ్బు వారిలోన కలకత్తా క్లబ్బువారిలోన వింధారగించుటకు ప్రభు వుగారింట్లోనినట్లు తెలియచున్నది. భారతీయశాస్త్రజ్ఞుల సభకు వీరు ప్రార్థించుట. ఆసియానున ఆర్. యెక మకర్తగారధ్యక్షత వహించుట.

స్థానిక వార్తలు

గౌ. బి. యన్. శర్మగారు:—గౌ. బి. యన్. శర్మగారు ఈ నెల 12 వ తేదిన దిల్లీకి బయలుదేరిరి.

రామమోహనసభ వారు:—1920 వ సం. జన 18 తేదీ కనివారము రాత్రి 8-30 గంటలకు సౌందర్య మహోత్సవం శంభూర్ణరామాయణమున ఆంధ్రభాషయందు ప్రదర్శించుట.

సంగీతసమాజము:—ఈ సమాజము తరఫున ఈ నెల 14 వ తేదీ ఆదివారమునాడు సాయంత్రము 4 గంటలకు సౌందర్యమహోత్సవం తిరుగల్గూరు రాజాం, చుర్రంగడి వాయించును.

మైసూరు యువరాజుగారు:—మైసూరు యువ రాజుగారు యానెల 11 వ తేదిన మైసూరునకు వచ్చిరి. సంస్థానము దివ్యానాథుడు చున్నగు ప్రముఖులందరూ రైలుస్టేషనుకు వెళ్లి స్వాగత తెలిపిరి.

యాకూబు హుస్సేన్ గారి యువన్యాసము:—వికల్పాన్ని అవివరములను ఆలంకరించుచే, తెంజూరుకు నుండి రా వీలు లేకపోవుటచే, గోఖలే భవనములో 18 వ తేదిన వీరిచ్చు యువన్యాసము, మహాకవియగు మర్కటే నది.

ముత్యాలపేట హైస్కూలు సారస్వతసంఘ ము:—వై సంఘమువారు సంబంధము మొదలయ్యె బి. ఏ. బి. ఎల్. గారి విరచితమగు 'ఫేర్ హ్యాండ్' అను తమిళ నాటకము రేవుసాయంత్రము 5 గంటలకు వై పాఠశాలలో ప్రద ర్శించబడును.

దేశీయప్రార్థనసమాజము:—రేవు అనగా 14 వ తేదీఆదివారంబుభ్యాష్టాం 8:30గంటలకు మదరాసులో వార్షి కపుట స్ట్రాటన్ ముత్యాలపేట వీధిలో నెం 29 య ఇంట్లో శ్రీ కన్యకా పరమేశ్వరీ వైద్యప్రాథమికపాఠశాలభవన మన ఒక ప్రార్థన జరుగును అందరు దయచేయవచ్చురు.

జగన్నాథ భక్తసభ. ఎగ్నూరు:—ఎగ్నూరు వీరాస్వామిశైలివీధిలో జున్న నెం 4/4 య భవనములో, ఈ నెల 14 వ తేదీ సాయంత్రము 4-15 గంటలకు (బ్రహ్మశ్రీ శంకరాచార్యశాస్త్రియార్ గారు ప్రవచనమునుసూచి పాఠ శాఖలక్ష్యము గావించును.

న్యాయశాస్త్రపరీక్షలు:—నిన్ను (తరచు) తెలివితేటలలో మొదటితరగతి నులంకరించిన వారిద్ద రను ఆంధ్రులు ఎమ్. ఎల్. తరీఖలో మొదటి తరగతియం దు తిరులకాచేక ఎమ్. సి. రాఘవాచార్యులు గారు. బి. ఎల్.లో మొదటితరగతియందు నెగ్గినవారిచేత వల్లభా చార్యులవారు. ఆగ్రహారములు రెండును ఆంధ్రులే దక్కుట కుభవూచకమని చెప్పవచ్చును.

మదరాసు హైకోర్టు, ఒక సవరణ:—నిన్నటి దిన మన బ్రచరించినకేసు మదరాసు ప్రెస్సుపత్రికనుండి గై కొన బడెను. అందు ప్రతివాది ఎమ్. ఓ. పార్థసారథి అయ్యగారు అని యున్నది. నేటి ప్రెస్సుపత్రిక అది పొరపాటనియు ఏ. శ్రీనివాస అయ్యగారు అని యుండవలెననియు తెల్పుచు న్నది. తథమమున ఎమ్. ఓ. పార్థసారథి అయ్యగారిని ప్రచురించినందుకు చింతిల్లుచున్నాము.

సభలు:—ఈ నెల 15 వ తేదిన సోమవారము నాడు సాయంత్రము 5-80 గంటలకు కోరర్ మర్చెంటు వీధిలోనున్న కాళహస్తేశ్వర దేవాలయములో, ముత్యాల పేట ఓటర్లసభ జరుగును. సి. రాజగోపాలాచార్యర్, డాక్ట రు రాజన్ గారు, కా న న స భ బహిష్కారమును గూర్చి యువన్యాసించురు.

ఈనెల 15 వ తేదీ సోమవారమునాడు రాత్రి 8 గ నుంకంబాకమ్ చెలువుకద్ద నుంకంబాకం ఓటర్ల సభజర వై వారిరువురు వై.వి.యెమును గూర్చి యువన్యాసం. ఈనెల 15 తేదీ సోమవారమునాడు 8 గంటలకు, ఎడ్వర్డు పార్కు వద్ద పెరంబూర్ జరుగును. వై వారిరువురు వై వి.వి.యెమునుగ, దెడత.

వారమునకు ఒక గంటలకు పైబడిన వారముల వరకు వారమునకు 35 గంటలచొప్పుననే పనిచేయవలసినవని మండ్రిప్రభుసంఘటి మాన్యువల్ కాటన్ స్పిన్నర్స్ ఫెడరేషన్ వారికి తీర్మానము జరిగింది.

 గణప విజయోదయ శ్రీకృష్ణ శ్రీమద్రాజగోపాలాచార్యుల వినయమునకు, ప్రాంతమునకు బోధకుడు. 50 శాలల అనుభవముగ వాతావరణ సింధూతరముందు గ. నాగనరసింహం. పి. ఎ. హామినిశెట్టి, 788 ఫరవరం. Post. Saint Thomas M

బొంబాయి బ్యాంకు వారు నూటికి 7 రూపాయల చొప్పున వడ్డీ తీసుకొనుచుండిరి.

రంగూనులో టిఫిన్ కలగలేదు:—వీధులలో నడుచుచున్న వారిపైని టిఫిన్ పాతలు మోచుటకు వారిని పాల్పించుచున్నట్లు ప్రజలు ప్రాయశఃపించుచున్నారు.

కలకత్తా పోస్టు విమానము:—రైల్వే డిపార్టుమెంటులోని ప్రైవేట్ వాణిజ్య ప్రయోగములకును రైల్వేలో వాణిజ్యపాటు చేయు నియమములను సమైక్యముగాను తెలియజేసిరి.

రైల్వే కంట్రీ కలెక్షన్:—పి.ఎల్. ఆంధ్రప్రదేశ్ విమానములను విమానముల వీధి కలెక్షన్, సహా సమైక్యముగా ప్రాంతీయముగా కలిపించుటకు కలెక్షన్ గాను సమైక్యముగా విమానములను వదిలిరి.

మోరేయి యజమాని:—మోరేయి యజమానిని నిర్మించుటకు ఒక యంజనీరు యేర్పరుపబడెను. ఇకనుండి రైల్వేకు సంబంధించిన వనరుల ప్రారంభించబడును.

కొంకణి కలెక్షన్:—కొంకణి కలెక్షన్ లోని అభ్యర్థుల కార్యాలయములపైకి అచటి అధికారులు మోదలగు వాని సమైక్యముగా కలెక్షన్ చేసిరి. కార్యాలయములను గూడ ఇదగొట్టిరి.

మొయిల స్టీమరు:—కొండటి నెల 28 వ తేదీన బెత్త తపాలను తీసికొని బయలుదేరిన "మొయిల" అను మొయిల స్టీమరు ఈ నెల 15 వ తేదీ మంగళవారమునాడు కలకత్తాకు వచ్చును తెలియచున్నది.

కొండటి నెల 29 వ తేదీన బందరునుండి బయలుదేరిన "వార్ కండా" అను మొయిల స్టీమరు మంగళవారమునాడు కలకత్తాకు చేరును ఓలిండియా అను మొయిల స్టీమరు ఈ నెల 10 వ తేదీన నూయన్ చేరును.

సిల్వరు పన్నీ కలెక్షన్:—సిల్వరు పన్నీ కలెక్షన్ లకు పక్షమున నిలిచియున్న కాననభరిత అభ్యర్థులకు నిలిచియుండలేదు. కొంతకాలము పన్నీ కలెక్షన్ వారములో రాజుబహదూర్ నగరములో దానిదాని రాయబహదూర్ నిలిచియున్నాడుగాని ముర్రావారి, పిల్లలగులనుండి అభ్యర్థులకు పన్నీ కలెక్షన్ చేసిరి.

కలకత్తాలో గుట్టలపండ్లు:—కలకత్తాలో గుట్టలపండ్లు మారీపు చేయువాడను తమ చేతులను ఏడురూపాయల చొప్పున అయిదురూపాయల చొప్పున పాపించు యా నెల 15 వ తేదీనుండి వని ముసయ్యుని తమ యజమానులకు తెలియజేసిరి.

పంజాబు నియోజకము:—పంజాబునుండి సామ్రాజ్య కాననభరిత యుండి 12 స్థానములకు 48 గురుకు, పంజాబు కాననభరిత 68 స్థానములకు 215 గురుకు, అభ్యర్థులు నిలిచిరి. ఈ 68 స్థానములలో 10 స్థానములు నిలిచిపోయి పోటీదారులు లేరు. కాన 58 స్థానములకు 205 గురుకు పోటీదారు లేరు. వీనిలో సిల్వరు స్థానములు 15 వాని కన్నీటి పోటీదారు లేరు. మొత్తము 61 మంది నిలిచిరి. సామ్రాజ్యకానన భరితలో నోక స్థానములకు మారీపు పోటీదారులు లేరు.

రంగూనులో సమైక్య:—రంగూను అర్బన్ నెలలో అదనముగా నియమించబడిన 60 మంది వనివాండ్లు చేతులను పాపించుకొని సమైక్యముగా కలకత్తాకు వచ్చుచున్నారు. గత సంవత్సరము ఏప్రిల్ నెలలో నూటికి 25 రూపాయల చొప్పున చేతులను పాపించుచున్నారు. ఇప్పుడు ముసయ్యలైన వాకుండానే తిరిగి నూటికి 25 రూపాయల చొప్పున పాపించుకొను వారు కొరగా యజమానిని పోషించుచున్నారు. ఈ అధికారి తెలుపు వెట్టగనే కొంత దివాలా వారికి పురలపోయిరి. అతడుగూడ నిరాకరించినందున ఇప్పుడు సమైక్యముగా వారికి వాండ్లు వెట్టబడును.

కలకత్తాలో సమైక్య:—కలకత్తాలో సమైక్యముగా వ.వి. కంపెనీ వారిచేత 2500 మంది వనిని ప్రారంభించుచున్నామని వారు ముందుకు వెళ్తున్నారు.

మండికం పోస్టు:—కలకత్తా పోస్టు కమిషనరు వద్దకు వచ్చి తమ చేతులను పనివాండ్లందరి కలసి గుమారు వెండువేలమంది సమైక్యముగా వారు నూటికి 88 1/2 రూపాయల చొప్పున చేతులను పాపించుకొనిరి.

సమైక్యముగా వ.వి. కంపెనీ:—కంపెనీ వారు తమ వారు 8500 మంది తిరిగి వనియందు చేసినట్లు తెలియచున్నది. ఇంకను వెండువేలమంది వనివారు మారీపు చేతులను పాపించుచున్నారు.

కృష్ణా జిల్లా ఆరోగ్యభివృద్ధి సంఘమువారి యందరకు:—కొండటి నెల 28 వ తేదీ మొదలు 7 వ తేదీ వరకు ఆరోగ్య ప్రదర్శనము బందరు పురమండలమున జరుగును. వ్యాధుల స్వరూపములు, వాటి నివారణోపాయములు, శిశువులకు రూపకముగాను శిశువుల సహాయముతో ఆరోగ్యములను కలపన తెలుపబడును. చెన్నకట్టనుండి గొప్ప వైద్యులు ఈ పురమునందు వైద్యులు ఆరోగ్యములను నిర్వహింపరు. ఆ సంవత్సరమున వనిపిల్లల ప్రదర్శనమును జరుపబడును. శ్రీమంతుల ప్రత్యేకము ఒకదినము ఆరోగ్యములు యేర్పాటు చేయబడును. ప్రదర్శనమునకు మొదలుపెట్టిన తర్వాత మిగిలిన దినములందు ప్రత్యేకము ఆరోగ్యముగా విడుదలచుదురు. మొదటిదినమున ప్రదర్శనపు ఖర్చుల కొరకు ప్రత్యేకము ఒక కలెక్షన్ రూపాయల డిక్లెయిట్ పూర్వముగా వసూలు చేయబడును. ఆరోగ్యముల విషయములను వివరములను ముందు ప్రకటించబడును.—సి. వి. రామచారి, కార్యదర్శి.

లోహానంబంధము:—వీని విషయము ఆలోచించుటకు జెన్నట్లూర సం దోక మహాసభ 10 వ తేదీన జరిగినది. అనేక ప్రత్యేకములనుండి ప్రతినిధులు వచ్చిరి. సింగభంసంబి కేళికాదర్ కంపెనీ ప్రతినిధిగా మారీ పోషగారు ఇండియా టెక్స్ టైల్ కంపెనీ ప్రతినిధిగా వచ్చిగాడు, ఇండియా టెక్స్ టైల్ కంపెనీ ప్రతినిధిగా దాక్షుగాడు లెంగాలు వరకా టైల్ కంపెనీ ప్రతినిధిగా నికలగాడు, బర్మా మెన్సురిమిటైల్ కంపెనీ ప్రతినిధిగా మొంబరగాడు కిల్బర్న్ కంపెనీ ప్రతినిధిగా ఆగ్నేయగాడు తాతాకంపెనీ చేరిన మార్నర్, అలెగ్జాండర్ గార్లు సభకు వచ్చియుండిరి. ఈ క్రొందిత్యములు చర్చించబడును. (1) లోహానంబంధ మగు తరికమలకు చేరినవారి సంఖ్య మొత్తము పోషించుట. (2) వీలైనచో జెనీవానుండి జరుగు అంతర్జాతీయ కార్యకర్తల ఒక ప్రతినిధిని పంపుట. (3) వాషింగ్టన్ నుండి జరిగిన కార్యకర్తల సభనుండి ఆమోదించబడిన తీర్మానములలో ఈ తరికమలకు సంబంధించినవాటిని మొత్తము ఆలోచించుట. మహాసభ జరుగుచున్నది.

వెల్లింగ్టన్ సరి శిశుసంరక్షణ వైద్యాలయము:—మొత్తములకు నిన్నటి సాయంత్రము 5-80 గంటల వచ్చుచున్న కలకత్తా భవనమున వెల్లింగ్టన్ సరి శిశుసంరక్షణము ఒక గొప్ప సభ జరిగినది.

వెల్లింగ్టన్ ప్రభుత్వ యజమాని:—రా.వి.సి. రాయరావు (ఎం.డి) గారు స్వార్థ త్యాగముతో శిశు సంరక్షణార్థము మిగుల కృషిచేయు కార్యము నొనరించుచున్నారు. వారందులకెంతయు వంద్యులు. ఆయన ఇదివరలో ఈ విషయము చేసిన వనితో కృతజ్ఞుడైన మిత్రముల ఒక వైద్యాలయమును వాపేరు సెలకొల్పినట్లు వారు. దానికి వారికియు ప్రకటించుట. ఈ కార్యమును జయప్రథముగా నెలకొల్పబడు ప్రజలందరకు భవనములను చేయవలెనని గోరుచున్నావను.

శిశుసంరక్షణము:—(1) శిశు సంరక్షణమునకై వెల్లింగ్టన్ ప్రభుత్వ వైద్యాలయమునుండి అత్యవశ్యకమున దక్షిణాంధ్రము ప్రజలు, ముఖ్యముగా వదరాన్ ప్రజలు కలయించుచున్నారు. ఈ శిశుసంరక్షణ కార్యమును అభ్యర్థులు త్యాగరాయ శెట్టిగారు పోషించుచు కార్యమును వారి వీలైనచేత సహాయము సమర్పించుచున్నారు. ము. శ్యామ్, సి. వి. రాయస్వామయ్యగార్లు బలపరచిరి.

(2) ఇట్టి వైద్యాలయము మొదలయినది చాలకాలమునుండి కలయించుచున్నారనుచు ప్రభుత్వమువారు, కార్యమును వారు, ప్రజలు పోషించుచున్నారు. ఈ శిశుసంరక్షణ సర్వజనముగా దురదృష్టవశాత్తూ, రా.వి.సి. రంగారాయగారు, ఖాన్ బహదూర్ వాదిబల్లా సాహెబుగారు బలపరచిరి. తర్వాత వారు వాదిబల్లాగారిట్లు నడిపిరి:—కార్యమును వారిచేత ఒక కార్యకర్తలతో కలగి వులను పోషించుచున్నారు. వెల్లింగ్టన్ వైద్యాలయము వారు ఒక సంవత్సరము వైద్యము వాపేరుగారు రెండు వారికి కార్యమును వారు కేరళవనలేక తోడ్పడెదరని. ఆభ్యర్థులమునకు వందనములతో సభ ముగిసెను.

మదరాసు ప్రాకృష్ట

(స్వామ్యమూర్తి ఫిలిపుగారి యెదుట) సభంబు 11.

జరింపజేయుట వాడియగారు.

కంపెనీలో తనిఖీలు:—పనివాండ్ల కలెక్షన్లను రద్దు చేసి, వాండ్లను తనిఖీలకి తీసుకువచ్చి పోషించుటగా, సి. వి. వాడియగారియొద్దను, మరీతోమ్మంగుగారియొద్దను తాత్కాలికముగా ఇంజనీర్లు చేయవలసి నున్నది, బరింపూ వై మిల్లులలో కలెక్షన్, సి. వి. మిల్లులలో గారొక దరఖాస్తును వెట్టిరి. తమకు రూ. 85,000 లు వచ్చును గలెక్షన్, కంపెనీ వారు వాడియగారియొద్దను, మరీతోమ్మంగుగారియొద్దను దాఖలు చేసిరి. ఇన్జనీర్లు వెట్టిరి వరఖాస్తు, ఈ వాపేరుగానే ఆధారము చేయబడును. వాడియగారు తొమ్మిదిగురుకు 'లాల్' కేటు కమిటీ నోక దానిని పోషించి, దాని అనుమతిలేనిచే, ఎవరైనా తనిఖీలకి తీసుకువచ్చి రద్దుచేసి, కలెక్షన్లను రద్దుచేయకపోవలెననియు, ఇకనుండి కలెక్షన్లు చేసికొనవలెననియు, ఆకలెక్షన్లు, శివరవరకు పోట్లాడుటకు సుందరమనియు, వాడియగారు, తదితరులను సభలగావించి, ప్రబోధము గావించుచున్నారనియు, తర్వాత రెండువేల, కంపెనీకి దినమునకు రూ. 10,000 లు వచ్చుచున్నారనియు, కంపెనీ వారు అధిదేవతలు తీర్చిన దాఖలు చేసిరి.

స్వామ్యమూర్తి ఇంజనీర్లు:—తర్వాత వచ్చుచు, తిరిగి 15 వ తేదీకి చేరువట్టుగా, ప్రతివాది నోటినున్నది.

రాజమండ్రిలో స్పష్టి చేసు.

గోదావరిమండల వాస్తవ్యులకు (1) శిశులారి కృష్ణరావు (2) సత్యనాథ గుమ్మేశ్వరరావు (3) శంకరసాంబశివుడు (4) కొచ్చిర్రాజు రామారావు (5) ఎం.బెల్లె మల్లయ్య (6) నిట్టల స్వకంఠం (7) తింగింపల్లి సుబ్బారావు (8) తేరతి వీరబద్ధిగారు నోట్లకు స్పష్టిచేరిన సెలమమిద అవరాధా శ్యామల తరికాధికారిగా (సి. వి. సి) గోదావరి జిల్లా జడ్జిగారు జి. ఎన్. త్యాగరాజు అయ్యగారియొద్ద నోక చేసుచున్నారు. గత ఏప్రిల్ 28-వ తేదీన తీర్పుచెప్పుచు మొదటి రి గురు నిర్ణయము చెప్పుచు నిడిచివెట్టిరి. తర్వాత 2 రి నిర్ణయము కలెక్షన్ విధించిరి. ఆయనకు గూడ వాపేరుగావించి విడుదలచాచిరి. సి. వి. సి. వారు, మొదటి రి గురు మిదను పోస్టుతో అప్పీలుచేసిరి. మిగత యిరువురుకు తమకు విధించిన కేసు అక్రమమున ప్రాకృష్ట అప్పీలుచేసిరి. ఈ అప్పీలుచారము, యా నెల 29-వ తేదీన ప్రారంభ మును మొదటి మద్రాసు తరపున గ్రాంటు, గ్రాంటుగారు, 28 మద్రాసు తరపున టంగుటూరి కార్యకర్తలకు రావుగారు, 31 మద్రాసు తరపున జి. ఎన్. రఘునాథ రావుగారు, 46 మద్రాసు తరపున గంటి అత్తుమ్మ, బుర్రా సత్యనాథగారు, 5 మద్రాసు తరపున సి. వి. వాన్, సాంబశివరావుగారు, 76 మద్రాసు తరపున శేవరపు రావు వారు, ఎన్. వెంకటాచయ్యగారు వాదియారు. ప్రాసిక్యూటర్ తరపున ఆద్యకేసు జనరల్ కె. కె. నానాఅయ్యగారు వచ్చిరి. ప్రాసిక్యూటర్ జి. సి. ఆదంగారు వాదియారు.

ఉద్యమందలము, మునూ, రోయంబూరు, విల్లింగ్టన్ కలెక్షన్ మొత్తముల విద్యుచ్ఛక్తి కల్పించుటగా ఉద్యమందలము, దాని యజమానులలోను, వీటిని యజమానిగావించుకొనుటగాను, బొంబాయిలో నన్ను తాతా కంపెనీ వారికి ప్రత్యేక సౌకర్యములను ప్రభుత్వమువారు కలగజేసిరి. వైకంపెనీ వారు మదరాసు ప్రభుత్వమువారికి 2 1/2 సంవత్సరములలో రిలీటు రూపాయల నియోజకతను. ఆయన ప్రముఖ రోయంబూరు వీటికలెక్షన్ కలెక్షన్ తదితరములను తమ యోగించబడెను.

యజమాని ప్రతినిధులు:—జనరలు వెల్లింగ్టన్ గారు అరెస్టుచేయబడిన వారలకు ఖండించుచున్నారు.

ఆస్తియ ప్రభుత్వమువారు వాటి సమితిలో చేర్చుకొనగోరుచు దరఖాస్తు సంచిరి.

ఒక పాపాకులకు తట్టుకొనుట:—లోము తట్టుకొనవలెనని చెప్పకొనుచు నియోజమానికొచ్చిన వారి ఎద్యుట్టు అనువాని అనుమానముచే కలకత్తా పోలీసువారు అరెస్టు చేసిరి. విచారణ జరుగునంత సత్యము నిర్బంధమునకు దుంచబడును.

సహాయనిరాకరణము

మామూలీ వాస్తవ్యులు జి. ఆర్. మాధవ అయ్యర్ గారు తిరునల్వేరి జిల్లాలో బాగుగా, సహాయనిరాకరణమును గూర్చి వనితలను చూడగా, తిరునల్వేరిలో అక్టోబరు 25, 26 తేదీలనూ, 3 వరకు సహాయనిరాకరణమును చూడగా, మేము జేసి, వీరక నల్లూరు, బ్రహ్మ కేశం మొట్టమొదట గ్రామములకు వెళ్లి యావత్తునింజిరి. సంతకములు తీసుకొనుటకు, వైద్యులను జిల్లాలో కార్యనిర్వాహక సంఘము తీసుకువచ్చింది. బహిష్కారమును గూర్చి జనులందరి ఆశ్చర్యములను తెలుపుచుంది. బహిష్కారమును, కర్మసాయపు గాలిమైనను, గ్రామము లనేకులు సభకువచ్చి, యుత్సాహము చూపిరి. ఒక్క కడియం గ్రామములో మాత్రము, ఉద్యమమునకు ప్రతిఘటనగా నుండిరి. ఇంతవరకు 80 సంఘములు నిర్బంధమునకు, ప్రతి సంఘములోను రెండు మొదలు 7 వరకు సభ్యులుండిరి.

ఉత్తర ప్రాంతములను నిర్బంధము ఆక్షేపకము.

రామోదయము మొదటిగా మొదలు ఆక్షేపకము సంపాదకులగు సర్దారు మంగళేశ్వరి గారి సభ్యులను అధిక్షేపించుటకు ఒక గొప్ప పాపము జరిగెను. వివిధజిల్లాల నుండి అనేకులు సభకు వచ్చి యుండిరి. వెయ్యిమంది నిర్బంధము ఆయుధములను మరల నాశనము గీతములు పాడుచు "కొత్త శ్రీ అమ్మ" అని మన్ననలను గానించుచు సభకువచ్చి చేరిరి. మంగళేశ్వరి గారిని నిర్బంధించి బడినందున వారిని అధివంశించుచు అనేకులు మాట్లాడిరి. పంజాబులో వివిధజిల్లాలకు చేరిన నిర్బంధమును, ఇతర పాఠములు మంగళేశ్వరి గారిని నిర్బంధించుట నిర్బంధములే విశేషములను బడిన ప్రభుత్వము నిరోధకవిధానమును ఖండించుచున్నారని, ఇట్టి నిరోధకముల ప్రభుత్వము, ముఖ్యముగా నిర్బంధము స్వరాజ్యప్రాప్తికి చేయుచున్న ఆంధ్రోద్యమమును నిలువదు. అను తీర్మానము మొదలుపెట్టెను. విద్యుదు మంగళేశ్వరిగారి కండ్లమునకు నల్లూరు కాలనెలను గాని అధివంశించుచు మరలయు క తీర్మానము మొదలుపెట్టెను. కాలనెలను గాని సభకు తక్కిన యెవరైనా కొమారులను తీసికొనవచ్చు తక్షణము భారత భూమికి వీరిని తీసికొనవచ్చును బహిష్కరణగా చేసిరి.

హిందూ విశ్వవిద్యాలయము.

సహాయ నిరాకరణ నాశనము హిందూ విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థులకు సహాయనిరాకరణమును బోధించి గాని అచ్చటి ఉపాధ్యాయులు విద్యార్థులను గూడ సహాయ నిరాకరణమును వలన కలగజేయుటకు బాగుగా గుర్తింపించుచున్నారని, విశ్వవిద్యాలయపు విద్యార్థులకు సంఘమువారు ఈ నెల 80 వ తేదీన సమావేశ మగుదురు

కాశీవిశ్వవిద్యాలయము.

ఇండియన్ కలెక్టర్ 11 వ తేదీన వై విశ్వవిద్యాలయము విద్యార్థులకు సహాయనిరాకరణమును బోధించి కళాశాలను వదలుదురని ప్రకటించెను. ఈ వార్త నమ్ముటకు వీలులేదనియు, విద్యార్థులు ఈ యుద్యమమును ఖండించి దీని యెడల విశ్వాసులే యుండెదరని విశ్వవిద్యాలయాధికారులు దృఢముగా నమ్ముచున్నారనియు తెలియుచున్నది.

సి. యచ్. ఆంధ్రానుగాడు అభిమతము

సి. యచ్. ఆంధ్రానుగాడు సింహాసనంబు యీ నెల 12 వ తేదీన ఉదయం బిల్లికి వచ్చిరి. ఆసాంధ్రమున నే నే వారు అభిమతము తెల్పిరి. అభిమతము నూతనముగా స్థాపించబడెను. మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయమునకు తామే విధమున సహాయము చేయవలయునని తెలిపి కొనుటకు ఆంధ్రానుగాడు అభిమతము తెల్పిరి.

నల్లూరు, బాతీయవిద్య

ఈ నెల 8 తేదీ సోమవారమున మామూలీ వాస్తవ్యులైన పురమండలమున సమావేశమైతిమి. ప్రస్తుతజేతనాదిని, విద్యార్థిభావమును కొద్దిగ చూచుకొని, యిదిగవ సమాధు వరదిన తీర్మానముల మాయూర నెలకొల్పియుండు, శ్రీ. వెంకటేశ్వరి రాజుగారి కళాశాల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికి పంపుచున్నాము. ప్రస్తుతవిద్యార్థిభావము దేశావధానికమున, గౌరవనీయముగానూ, జేతన మహాసభాతీర్మాన ప్రకారము ప్రభుత్వమువారి సాయమున, అధికారమున వదిలి, ఈ కళాశాలకు భారతబాతీయొక్క ప్రత్యేకవ్యక్తిత్వమున, కాబట్టి ప్రార్థించ గలిగివచ్చెను, ప్రాచీనభర్తృశత్రుదామ ప్రాచీనమున, సమర్థించునట్టియు, బాతీయ తత్వములైన సదుపక్రీరాజుగారి కళాశాల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారిని ప్రార్థించుచున్నాము. సాధ్యమైనంత త్వరలో మిమ్ముల ప్రాయమును తెలియగోరు చున్నాము.

వైకళాశాలపాఠ్యముల కంపిసతీర్మానము

మామూలీ వాస్తవ్యులగు మన కళాశాల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు ప్రస్తుతవిద్యాలయమున బాతీయవిద్యాలయమున అధికారిక కొద్దిగత్యుగానూ తెలుపింపబడి కొంత తగ్గి సమ విశ్వాసించుమని మిమ్ములకు నామోదించి మమ్ముల కృతార్థులజేసి మిమ్ములకు మహామన కళాశాల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారికిని త్వరలో తెలుప ప్రార్థించుచున్నాము. నల్లూరు విద్యార్థులు.

అభిమతము కళాశాల.

కార్యదర్శి ప్రకటనము

నేను జిల్లా మేజిస్ట్రేటుగారికి (వాసిలిని) మహమ్మదా లీగ రాక్షేపించిరి. పాఠవిద్యార్థుల భవనమునండి వెలసినది వివరించుచు రాక్షేపించిరి ఈవిషయమున సిండికేటు వారలం బింజిన విధానమునకు గల కారణములను వివరించి సంకేతమునా రణము గావింపగోరెదను. అక్టోబరు నెల 12-వ తేదీన గంధి మహమ్మదా లీగ మేజిస్ట్రేటు చట్టికి కత్తివడి మొదలు చాల మంది విద్యార్థులు సరిగా కళాశాలకు రావలసిని నిబంధనల నల్లించుచుండిరి. అక్టోబరు 26-వ తేదీ నాటికి సుమారు 200 మంది విద్యార్థుల లింగుల పొయిరి కళాశాలను మూసివేయునని సిండికేటువారు నాదేనిచ్చియుండిరి. విద్యార్థులందరూ వెంటనే కళాశాలను విడిచిపోవలెనని ప్రవృత్తిగా వారికి తెలియజరచెను. మారుమంది విద్యార్థుల యాభిమతము తీర్చుకొని మహమ్మదా లీగ (ప్రాచున కళాశాల గడుల లోనే నివసించు సారి. మేమిచుటకుండి వెళ్లెదమిగానూ వారు తెలిపిరి అటుపిమ్మట గూడ మహమ్మదా లీగ వారు మిత్రులును పాఠ విద్యార్థుల భవనమున నేనివ సింహములండిరి. పాఠ విద్యార్థుల సంఘము కృతంత్రసంఘము. నేనాసంఘమున సభ్యుడను. కార్యదర్శి సభ్యుడుగాను" అని మహమ్మదా లీగ రాక్షేపించిరి. ఈ సంఘము కొంతవరకు స్వతంత్రసంఘముగాని అది కళాశాలాధికారుల పరిశీలనమునకు లోబడని సంఘమును (ట్రస్టీలు భావించుటలేదు. పాఠ విద్యార్థులకును కొత్త విద్యార్థులకును ఉపాధ్యాయులకును సహవాసమునందుములను వెంపొందింపజేసి సంఘమున్న దపటినుండి ఈ సంఘమునందు సభ్యులుగా గోరవారందరూ తమ ఆదాయమున నూటికిరెండువరకు నియ్యవలెను. కార్యదర్శి న గు నేనట్టి చుచున్నాను. మరల చాల మంది సభ్యులుగూడ నట్టిచుచున్నారని నేనెరుగుదును మహమ్మదా లీగ కార్యదర్శియైనా లీగ లో నాకు తెలియదు. నేను మిక్కిలి పాఠ విద్యార్థులలో నొక్కడను పాఠ విద్యార్థుల సంఘమునందు పాఠసభ్యులలో నేనొక్కడను తప్ప మింద ప్రతిసామునూ నూటికి ఒక రూపాయవరకు చెల్లించువారిలో నేనొక్కడను కళాశాల నిబంధనలలో రెండవ నిబంధన యందలి సంఘమునగూర్చిన నియమములు గలవు గాని యిట్టి కల నీ సంఘమునరిగా వనిచేయవలెనని రాజకీయమండోరీకుల ప్రాబల్య మధికమగుటచేతను ఈ సంకల్పము ఏమీ నెల నుండి నేను చందా నిచ్చుట మానితిని రాజకీయము కూడ వదిలితిని. ఒకసారి సభ్యుడైనవానిని మరల తొలగించునాడ వని సంఘ నిబంధనగలదు. చందా నిచ్చుని సభ్యుల పేర్లు చాలవర కింకను పట్టికలో నున్నవి. గాన నేనుచందాను చెల్లించ వలెను నా సభ్యులకు భంగములేదు. సభ్యులైన సమకాలిను మహమ్మదా లీగ కలెట్టు సభ్యులలో నేనుగూడ నట్లేసభ్యుడను. మేజిస్ట్రేటుగారు కార్యదర్శిగా నున్నపుడు సంఘసభ్యులవలన విరాళములు సంపాదించి అలాగేని కట్టికొని కొన్ని మరతుల మీద కళాశాలకు దొరతనమువారిచ్చిన భూమియంతే దానిని కట్టిరి. ఆ ఆదరణమున కట్టబడు భవనములకు ప్లానులను దొర తనమువారికి వదిలి యుండుగా వారి అనుమతిని బడసి విద్యుదు వానిని కట్టవలెను. అట్లు కట్టబడిన భవనములు మొదట నేనని తుజ్జరించుటదేనే ఆ కట్టికొని యితర వసుల తుజ్జరింప బడునో నా భూమిని కట్టడములను గూడ దొరతనమువారు తక్షణముకొందురను నిబంధన గలదు. 1912 లో కార్యదర్శిగానున్న మేజిస్ట్రేటుగారు రాక్షేపమున కొల కిచ్చుని (ట్రస్టీలకు) వాసిలిగాని (ట్రస్టీల కట్టికొని) భారత తనం దిన వారాధ్యమున వల్లే తేరుండ నేయిచ్చిరి. ఆ స్థలమును సంఘమువారికి దానముచేయ గూడదు. సంఘము వారు భవనమును విక్రయించ గూడదు. మొదటి యుద్ధమునకు భిన్నముగా నాధ క నము ప యోగించ బడిన వో నాధ క న ము తక్షణముకొనబడు నని అధికారసభ్యులు (ట్రస్టీలకు) వాసిలి ఆలేఖనముచి దానికొనిబడియే (ట్రస్టీ) లాభజేతమున సంఘ మువారి కొనంగిరి. వెనుక కళాశాలపాఠ్యములను పా క్వాత్యులంద లొక్కసారిగారాజకీయముల నిచ్చి నపుడు దానినిగూర్చి ఆలోచించుటకు 1918 నెవ్వెందునా (ట్రస్టీల సభ జరిగినది. (ట్రస్టీలు కొందరు కళాశాల వరణమును వివరించుట యొక కారణమనియు పిన్చియుగానున్న టూలిగాడు (ట్రస్టీలకు) తెలిపిరి. పిన్చియు ఆముత్యమిదలచుటకు లాడ్లలో గాని కళాశాలాధికరణమునందున్న మిదలచుటకు గాని యెవరూ నివసించగూడదని అపుడు తీర్మానించబడినది. తదన గునుగా వారు నిబంధనను సవరించిరి.

ఈ సందర్భములలో లాడ్ల కళాశాలాధికరణమున చేరిన దగునో కాదో పాఠకులే నిర్ణయించ సర్దులు. తదుగురు సర్దు కర్తలుండగా వారిలోనొకరు భిన్నాభిప్రాయములై తక్కినవారందరూ (ట్రస్టీ భవనమున ప్రమాదయోగ మొనరించుచున్నా

రని కలంబిసంక మాత్రమున వాధవమున తక్షణముకొనబడు కలంబి కలంబు మార్పుకలంబునో నేను గ్రహించబడును ఈ సంఘము వారు సా లు కు 6900 రూ పా యి లు నిచ్చు వద్ద తిని వారు సంఘ సభ్యులలో కొందరిని (ట్రస్టీలుగా నియమించుట కధికారము యిచ్చి బడెను గాని రెండేండ్లముండి సభ్యులువారు సామ్యునిచ్చుట లేదు. కళాశాలలో నొక కార్యమును బోధించుటకు వ్యయముల కామొత్తము వినియోగించబడవలసియున్నది. ఈ నెల 12 వ తేదీన మహమ్మదా లీగ వారు కళాశాల విద్యార్థులు 12 మందియు మరల కళాశాలాధికరణమున యున్న మసీదుకువచ్చి ప్రార్థనల సలిపిరి. 12 వ తేదీ రాత్రి మహమ్మదా లీగ వారు కాశీ సగరమునకు వెళ్లెదరు. ఆంధ్రానుగాడు 12 వ తేదీ రాత్రి అభిమతము తెల్పెను. సహాచారిగా నా యొద్దకు వచ్చిరి. మహమ్మదా లీగ వారు చూడలేదనియు వారి కళాశాలకు భూమిచ్చెదమనిచ్చెదమనియు నుడివరి కార్య దర్శి ప్రకటించెను.

హాపట్ట డి|| మునసపు కోర్టులో
D. A. O. S. 132/1920
వాది.—ప్రొటొకూరి నువ్వారాయుడు సా|| వేరాల.
ఎడవి
ప్రతివాదులు.—1. మేజిస్ట్రేటులసా|| హేబుకుమారుడు మజానుసా|| హేబు సా|| కలిగిరి. 2. సమ్మదుసమ్మదు సా|| హేబు కొమారుడు వికాససా|| హేబు, 3. నాగమత్తులకేమయ్యకొమారుడు అత్తయ్య. 2, 3 ప్రతివాది ఆర్యకుమారులైనా గాని వర్తపాదు.
వాదిపేరటికి 1,2 ప్రతివాదులు 2-11-1915 తేదిన వాయింకియిచ్చిన ప్రాసోటునుబట్టి రు 187-0-0 లకు దావా తెచ్చివాడుగనుక ఆక్షేపణలు వస్తుయెడల 19-11-20 తేదీ వాయిదాకు మాజరు అయి ఆక్షేపణలు తెలియజరగజేసెను.
పాలకు రి. ఆదిశేషయ్యగారు,
వాదులు, 19-11-1920 వాదితరపు పీడకు.

ఓరియంటల్ గవర్నమెంటు సెక్యూరిటీ లైఫ్ అస్సూరన్సు కంపెనీ, లిమిటెడ్.
1874 సం. స్థాపితము.
హెడ్డాఫీసు, బొంబాయి.
మానేజరు:—ఆర్. పాటర్ సన్ బ్రదర్.
ఫస్టును రూ 5,15,00,00 వైగానే యున్నది.
1919-వ సంవత్సరము నందు
వరుంజడి ,, 84,98,305
ఇవ్వల జరుగుచున్న అమ్యూరెన్సుల మొత్తము ,, 24,62,20,000
మునుపటికంటె ఇవ్వల పాలిసి
చార్జుకు జాప్తిగా చెల్లించిన మొత్తము ,, 5,50,00,000
ఈ కంపెనీ తరపున వనిచేయుటకు ఏజెంట్లు కావలయును. వారు అనుభవ శాలియగ మండ వలయును. ధరావత్తు చెల్లించవలయును.
ధరఖాస్తు ఫారములకు యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయును.
672
Apply to:—
F. E. Vaid Esq, Branch Secretary
Oriental Assurance Building,
Post Box No. 8, Madras.

మదరాసు కౌత్తిక సంఘము.

బకింఘమ్ మిల్లులు మూయబడుట.

మదరాసు కౌత్తిక సంఘము సభలో బి. పి. వాడియార్ గారు యీ నెల 1-వ తేది యీ క్రింది విధముగా సభ్యుల సెలవిడి.

నిన్నటి సాయంత్రము బకింఘమ్ మిల్లుల నోటి నును గూర్చి మాట్లాడిరి. ఆనోటినుల కేమియు క్రమస్థైర్య మిచ్చుటలకు లేకును నడిచిరి. మరొక నోటిను రాకతే పని గూడ జెప్పిరి. బకింఘమ్ మిల్లుల గేటున కంటించక పోయినను గతదినపు మదరాసు మెయిలులోను, నేడుదయ పు మదరాసు ప్రెస్సులోను, క్రిందివలెడిది. దీనికి గూడ నమాధానము చెప్పవలయుననియు. కాని యీ మాటలలో కొన్ని నిషయములు గలవు. నేను బంధువుల కిది సందేహము, ప్రెస్సుగాని కౌత్తికమునకును లోయవచ్చును. నేను వెళ్లకమును, యీ యేర్పాటులన్నియు జరిగినది నోటి ను యిచ్చుటతోడనే, మిషందరు లికి కలసిని కంగదరిని, ప్రెస్సుగాని కలది. కాని మిర్రలు వెళ్లవలయునని వారికి కౌత్తికమునకును. అనేకవందల ప్రెస్సుదారులలో సెలవయిందే కనిపించి కెల్లవారుల నాకుంక వెట్టలేదని, వారికి ఋణావగు ను. ఎకటో మొదలవారిని, 1500 మనుష్యులను, పోట్లాట జరిగినదని చెప్పుచున్నాడు. 1500 మంది, 5 నుండి యెదిరించె నని, అనుకోనినను, ఒకరును కట్టుబడ లేదు. ఇతని జమైనవో, విషయములో శిం పులవినను. కౌత్తికముల కొరకును మొదలగు నరుల బండిని మనకా రెదిరించుట నవ్వదగినది కాదు. మనకాట్టు చేసి నవో తప్పుకొనివచ్చును. క్రమమునకుండును, కారము తోను వాగ్రహించి, పోట్లాడవలెనని హితముగానియిచ్చు ను. ఇంకను నేను ఈ విషయమును గూర్చి విచారణ నుజుత్తు చుంటినిగాన, యింతవరకుండు యేమియు చెప్పవలయుననియు. మనకాండు నేరముచేసినవో వారు కెల్లవలెననియు చెప్పుచు. తన కనివారితో, తనకు, తగవులేదని ప్రెస్సు చెప్పుచు న్నాడు. తగవులేదు కనుకనే, అనేకమంది నేరగాండ్రునకులలో నుండి భర్తరపు చేసెను. క్రమములేనవో నీల తరపు ఎందు కు? తనతో మరలను, నేర్పటమునకును ప్రతినిధులను ను

కలెచ్చునని చెప్పుచున్నాడు. కాని అర్థమేమి? సంఘమును విచ్ఛిన్నముచేసి, నాయకులకు తన్ని, తన్ను కలుసుకొనవలసి యున్నాడు. వారిలో మరలను నేర్పటమునకును కిక్కడ వారు కాని 10 మంది కాని 20 మంది కాని యిచ్చుకడెదరా? అట్లుయిచ్చుకడెదరా వారోగాని క్రిమిచిత్తవోపాధ్యాయునితో గాని, కౌత్తికమునందరముతోగాని మాట్లాడవచ్చును. 1918 లో మనసంఘమునుండి అందుగాని నులవోననునది, 16 ను యి మరలనులతో బడి కంటిలిమి. అది యింకను మరల పోలేదు. యంత్రములు మూయబడగానే, మిలో నేరమును మిల్లులలో మరలను గానించలేదు. ఎకరైనను, మరలను కొడంబడినవో సంఘము తరపున క్రమినిధిగా నేనుండెదను. సంఘమునకు, తనకు నేమియు సంబంధము లేదనియు, అది చేయు క్రమములు లన్నియు, భగ్నపరచిన ననియు నెచు స్తు చెప్పుచున్నాడు. ప్రెస్సుకు, వారి ధైర్యమును గొప్ప వారై యున్నాడు. వారికి మనకు తెలియదు. కాని మా సంఘ క్రింది ప్రెస్సుగాని కి తెలియవో? మనకేది గూర్చి మనము మాట్లాడుటలేదు. మరలను కిక్కి చున్న క్రిమిచిత్తము. కర్ణాటక మిల్లులను గూర్చి చెప్పుచు ప్రెస్సుగాని వారును మాగించినారు. తన పనిబాంధ్రతో తనకు తగవులేదనియు, కర్ణాటక మిల్లులలో కారముగా పనిచేయుచున్నదనియు చెప్పుచున్నాడు. కర్ణాటక మిల్లులలో నున్న కనివారలు, నేరగాండ్రు, మాను కడిచెడువారన, మంజువారై బకింఘమ్ మిల్లులలోనివారు, మంజువారు కాక పోయినవారా అని మనము ప్రెస్సును అడగవచ్చును. నిజము కాకతెనవ్వవో, కన్నమెక్కడ నున్నదో, కర్ణాటకమిల్లులు, బాగుగా నడచుట కారణమేమియో, నెలకగలము. కర్ణాటక మిల్లులలో బెట్టిగారు రివాల్యూరుతో రాలేదని, ప్రెస్సుగానికి చెప్పకతెను. కర్ణాటకమిల్లులలో నొకవారముదినములు, బెట్టి గారిని, వారి రివాల్యూరుతో నుంజినవో నేమి సంభవించునో తెలియదు. ఆనమయమునకు బెట్టిగారు, రివాల్యూరుకు లై న న్నుకు పొందియుండగల రని, కలచెదను. పోలీసు కమిషనర్ గారు బెట్టిగారికి నోటిను నిచ్చునని వినుట కానందము గానుండెదరని కలచెదను. ఈసంగతిగూడ మదరాసు మెయిలు క్రిందలోనే యున్నది. బెట్టిగారిమీద నెంచుచేత ప్రాసి క్యూవన్ చర్య జరుగనూడదు. అని పోలీసు కమిషనర్ గారు

నుచున్నాడు. ఈ విషయము కొద్దులో చర్చించబడినవో మనము కాంక్షించు నుండును మంచి. ప్రెస్సుగాని యంత్రములు ప్రాయమున్నాడు. వాటినిషయము క్రమసాంప్రద్యం రలేదు. తనకు తన కారణములనున్నవో నవ్వకు క్రమసాంప్రద్యము. నేరగాండ్రు నందరిని కరిమి, అరెడెన్ వారులు ప్రాసి నను, మనము కాని విషయము క్రమ క హిం క మదడు. రున మగవులకు నిర్ణయగంను. మనకు భయముగాని, ఆతురత గాని లేదు. ఏమిసంభవించెనో తెలియను. తగవులేకుండ లేసికోవలెనని మనకున్నది. కాని ప్రెస్సు బెట్టిగారు తగవు లాడునటుల చేయుచున్నాడు. దానికివారే బాధ్యులు. దాని వికల్ప వారే చూచుకొనవలెను. మనము కాదు. మన మదరాసు కౌత్తిక సంఘము తరపున తగవులాడు యంటిమి. మనము చందలేక ఆర్థికావస్థగానించుకొనుచున్నాడు. ఈవిధము గా సంఘము విచ్ఛిన్నము గానించెదరా? (లేదు లేదు) నుభ ము కచ్చి నను కన్నము కచ్చి నను దీని కలు పనే రాకతెనని చెప్పుచున్నాడు. కిక్కరైనను మిల్లులలో నికెల్లకనుండును. కన్నము లనుభవించి అయినను సంఘమువిచ్ఛి న్నుచుగానంద గానూడు మనకు, దెబ్బకుండు. ఆకలుకుండు మిల్లులు మూయుట అవ్యయము. అదిబాగుగా వారికి తెలిసి, ఈతగవులాటలో, వారిని ఓడగొట్టకతెను. వారిని కౌత్తికము దన్ను నితరులెదరు, ఓడగొట్టలేదు. కౌత్తికము వారిసంఘమును విచ్ఛిన్నము గానించుకొన్నవో, ఆ ఆకేర్తి క్రమచయలోని కౌత్తిక సంఘము న కం తరుచెండు ను. విచ్ఛింకంపెనీకాని, మదరాసు క్రమస్థయగాని, యీ సంఘ మును విచ్ఛిన్నము చేయలేదు. లాధు నెట్లుండుగాని కాల ములో ప్రయత్నించి. హిందూ క్రమస్థయవారు గూడ, విచ్ఛిన్నముచేయలేదు. సంఘమువారే విచ్ఛిన్నము చేసికొన కతెనుగాని, యితరులకులను కాదు. క్రమచయలో భాగ్యకం ఠుల తరపున ప్రెస్సుచులేదు. ఇందు కలిగినను, అనవయ ము కలిగినను అది మనచేతులలోనే యున్నది. స్వేచ్ఛాకర ముగా గాని బానిసముగా గాని యుండవలెన్న అది మిషాంధీ నములోనే యున్నది. ప్రెస్సును విడనాడవలదు భయము నుండు. విజయము మనకు సిద్ధించును. నేను, కలకత్తాపోయినను, 5 నెలల ప్రెస్సు కలుగును. ప్రెస్సు స్వేచ్ఛయలలో సంఘాద్దే యుల విగ్నిజయమునకు ఎదురుచూచు చున్నాము.

ఇప్పడే వెలువడినది.

ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్రము

500 క్రతులు ముద్రించుటకు రు 2,000 లు వ్యయమైనవి.

శ్రీ చులికాని లచ్చారావుగారి వలన రు 1,116 లు బహుమాన మందినది.

(మంసూరు నుబ్బారావుగారిచే విపులముగోధనమున వ్రాయబడి, ఆంధ్రకవిగోధక మహామండలిపక్షమున (బకటింకంబడినది.)

ఇదివరకు వెలుగులో
నిట్టి గ్రంథము లేదు.

సిల్లు కౌత్తిక
లెండింగు

మొట్ట మొదటిసారి ఇంగ్లీషువర్ణనమునై
కాంధ్రుల కర్పించినది.

{ బంగారు ప్లీట్ కావర్
నమస్కరించు

రెండుభాగములు, 586 పుటలు, 20 చిత్రములు కలయును; ఇండెక్సు; గ్రంథ పరిచయము; స్వప్రతిబింబం ఆంధ్ర వాఙ్మయ చరిత్ర కాలము, ఆర్థికకాలములపై చూడవలెను.

మైనూరు ప్రభుత్వమువారి విద్యాభివృద్ధికారి శ్రీయుత కట్ట మంచి రామలింగారెడ్డిగారు భావపూరితమైన పీఠిక వ్రాసిమచ్చుకొనిరి.

(1) ఇందు ఆంధ్రకవిత్వ చరిత్ర, నేరము; కాలి, సంక్రమణములు, భాషాతత్వము గాక, ఆంధ్ర భార్యల! కాలి, అంగములు, సంఘము, చరిత్రము, వీనిని గు యించి చర్చించు కలవు. తెలుగు లిపి, వారికొక యుగములు, వాఙ్మయనిర్వచనము వివరింపబడినది.

(2) మరలను, సంభాషణము, ప్రభుత్వములు, కాలములను, వీనికి మన వాఙ్మయమునకు గల సంబంధము సంబంధములను వివరింపబడినది.

(3) ఇదివలె కంఠాంక బుద్ధిముగూడ నన్నయగారి బూర్గుల వాఙ్మయ శ్రుతా వము, కావనములు, అంధ్రకావ్యములు, వానికలిమిలి, ఆ వాఙ్మయవాగ్దేశమునకు గారణములు వివరింపబడినది.

(4) రెండవభాగమున పురాణములు, ప్రబంధములు, వానిరత్నములు, కార్య ములు, వీరగీతములు, ద్విపదకావ్యములు, నేనుములు, కళకములు, కవనకావ్యములు, దండకములు, అనేకగ్రంథములు, కావ్యముగ్రంథములు వాని వాని లక్షణముల ప్రయోగములు, చరిత్రము, మృదుమధురముగ నుచున్నవగున, నతలవలె జరుపుట కింపుక వ్రాయబడినది.

ఆంధ్రకాలికి (వ్రాసిన వానిని కేయకర్తలము నుండి క్రిష్టును కాని కన్న ముల గొప్ప మొనరించుకొనుచున్న మనవాఙ్మయము దానిని పోషించిన మహాకవు

క, భక్తులు, మరకర్తలు, క్రమములు, మంతులు, వీరి కవిక్రమములను సరస్వతీ భక్తు లకు రసనమంజునకు గావ్యములై నీ గ్రంథము కరరలాటలక మొనరించు నటుల యింకయొకటి కాదు.

ఆంధ్రుల సంస్కృత వాఙ్మయ సంబంధ మనుబంధముగా నున్నది. కరుణ రస పూరితముగా వాఙ్మయకల నుండును.

శ్రీ రామలింగారెడ్డిగారి పీఠిక మొదటి తుదివాక్యముల విను: డు. "ఆంధ్రవాఙ్మయమునకు నేడు గదా సరియైన చరిత్ర లభించినది. ఈ భూషణమును నేకూర్చి మాతృభాషకు నూతనరాగమును గల్పిం చినవారు విద్వద్దనకులైన మంసూరి సుబ్బారావుగారు. వాఙ్మయ చరి త్ర రచనకు గావలసిన గుణములన్నియు దాల్చినట్టి సుబ్బారావుగా రి గ్రంథమున కుద్యోగించుట భాషాభాగ్యమే కాని పేరు కాదు."

ఇంక గ్రంథముదము పూర్తి కావడం 200 క్రతులు కంట్రాక్టు అయిపోయినది.

ప్రతులు 300 మాత్ర మున్నవి. రు వెల 5-0-0.

వి. పి. గా రు. 5-8-0. త్వరపడని యెడల ప్రతులు దొరకవు.

చిరునామ : ఆంధ్రవత్రికా కార్యాలయము,
హస్తబాగు నెం 212, చెన్నపురి అని వ్రాయుడు.

Ireland in Commons.

The Home Rule Bill.

Amendments Adopted.

(REUTER'S.)

LONDON, November 10.

In the House of Commons, the report stage of the Home Rule Bill concluded without material alterations. This evening's amendments, which were adopted, provided that the control of the police should be handed over to the Irish Parliament three years after the Act came into operation, and that an absolute majority of the members of each Parliament would be required to carry the fusion bill.

Further Attacks on Police.

LONDON, November 10.

It is officially announced that two constables were returning from leave from Killarney, when they were attacked at Ballybrack. One was shot dead and the other seriously wounded. A second outrage occurred at Ballyboy, where a motor lorry with escort, was attacked by a hundred armed men. The lorry charged the barricade and was subjected to fierce fire, but there were no police casualties.

Railways to Cease Work.

LONDON, November 10.

It is believed that the week end will see the beginning of a complete cessation of traffic on nearly all the Irish railways excepting the Great Northern. This will be the sequel to attenuated staffs in consequence of the frequent dismissals on the ground of the men's refusal to handle the Government's munitions, troops etc. It is reported that the Irish railway men have decided to fight the question to a finish.

Irish M. P. Arrested.

Seditious Speech at Albert Hall.

LONDON, November 10.

The member of Parliament, Malone, who made a wild revolutionary speech at the Albert Hall on Sunday, in which he suggested the hanging of Mr. Churchill and Lord Curzon as a beginning, has been arrested in Dublin, prior to addressing a meeting on the subject of Bolshevism. Doubtless this is the sequel to a police raid on his house yesterday.

More Reprisals.

LONDON, November 11.

Reprisals followed hot on heels of an attack on constables at Ballybrack. Farmhouses, haysheds, and cowsheds were set on fire and the whole countryside was ablaze.

Professor's Death.

Verdict of Military Court.

LONDON, November 11.

The Military Court of Enquiry in Dublin has found that the death of Professor Carolan who was wounded during the raid by military on his house in Dublin and afterwards died, was due to a bullet not discharged by the Crown Forces.

Invasion of a Paper Office.

LONDON, November 11.

Men dressed in Khaki invaded the offices of *Leitrim Observer* and reduced the machinery and the plant to wreckage inside an hour. Other *Leitrim* premises were visited and damaged.

Austrian National Assembly.

LONDON, November 10.

VIENNA.—The newly elected National Assembly held its first session to-day. Herr Weiskirchner, former Burgomaster of Vienna, who is a Christian Socialist, was elected president.

General Wrangel's Retreat.

Red Attack Repulsed with Heavy Losses.

LONDON, November 10.

A Wrangel *communiqué* claims that his forces after five days' attacks by overwhelming Red forces, including twenty-five thousand cavalry, successfully retired behind a fortified position at Sivash and Perikop. The *communiqué* explains that after the Polish peace, the Bolsheviks concentrated a hundred thousand men, including eleven thousand of Budienny's cavalry, with a view to cutting off General Wrangel's retreat to the Crimea. The enemy's cavalry, with Lettish and other infantry, numbering over ten thousand sabres and ten thousand bayonets, attacked from Kakhocka east and southeast, concentrating six thousand cavalry against Selkovo. The cavalry broke through but shock troops were brought up and pinned them against the Sivash, resulting in two Lettish regiments being captured, also fifteen guns and a great number of machine guns. The Don Cossacks captured two regiments and fifteen guns. General Wrangel's troops destroyed most of Budienny's cavalry which broke through.

General Petlura's Arrest Denied.

LONDON, November 10.

PARIS.—The Ukrainian delegation denies the report of General Petlura's arrest.

Stubborn Fighting on Euphrates.

Motor Convoy Attacked in Pass.

LONDON, November 10.

A Mesopotamian *communiqué* states that in the lower Euphrates region a column from Samawah, carrying out punitive operations, on both banks of the Euphrates, around Khidr, met with a stubborn resistance on November 6th from an insurgent band concealed in the broken country on the left bank of the river. Our infantry, assisted by aeroplanes, forced the Arabs from their positions. We lost two killed and twenty wounded. The operations are continuing. In the Diyala area nineteen ford vans from Teheran were moving from Shahraban without cognisance of the authorities, when they were attacked in the pass of Jebelbanirin. Three cars got back to Shahraban. A column was sent out immediately and found five cars deserted in the pass. The remaining eleven reached Kizilrobot safely. It is relieved that the tribesmen captured twenty thousand rupees.

Trade Union Congress.

Memorial to Governor.

His Reply.

(ASSOCIATED PRESS.)

BOMBAY, November 12.

In the course of his reply to the memorial of the deputation of the Trade Union Congress consisting of Messrs Baptista, Dalvi, Pawar and Ginwalla, H. E. the Governor welcomed the opportunity of receiving at their hands an exposition and summary of the claims of labour and after disavowing capitalistic sympathies attributed to the Government by the memorialists proceeded to define the Government's attitude towards labour and declared the interest of the labour were matters in which the Government was not a neutral however benevolent but active ally, but where there was conflict of interests as during progress of industrial disputes then it was the duty of the Government to hold the scales of justice evenly. His Excellency preferred role of active alliance and hoped he would be able to count on reciprocal spirit not merely of absence of hostility but real confidence and cooperation with the Government. After recalling what the Government had done to ameliorate the condition of labour in the city the Governor announced that the Government would very shortly set up a labour bureau competent to advise it on all that affected labour, and in that connection the Government had secured the services of a highly experienced official of the Board of Trade, United Kingdom, who would inaugurate the bureau and immediately set about compiling statistics of wages, cost of living and workers budgets, thus enabling the general public and newspapers to take wider and more intelligent interest in the affairs of labour. Proceeding the Governor welcomed closer knowledge of constitution and methods of trades unions in this country and referring to industrial disputes declared that the Government should use the instrument of intervention only in very exceptional cases and its application in normal case might be positively detrimental to solution of disputes on sound and permanent lines. As to arbitration it would only succeed when both parties were ready and willing to submit their claims to adjudication, and in that case there would be no difficulty in finding suitable agency for the purpose. As regards the attitude of the Government to Trades Unions His Excellency emphasised that he regarded organisation of labour on sound economic lines as unquestionable advantage to labour, to the community and to the Government and progress in that direction would receive his sympathy and support.

A Public Meeting.

BOMBAY, November 12.

Under the auspices of the Maratha Samaja a public meeting of Marathas was held last evening to consider the situation of strike, with Rao Sabib Koregaekar in the chair when Messrs Baptista, Pawar and Ginwalla addressed the audience and resolutions were passed pressing upon the Governor the necessity of His Excellency's intervention for a settlement of the long drawn Postal, Telegraph, Tramway, and Gas strikes in Bombay and protesting against the action of the Corporation in disallowing the discussion of the resolution about the stoppage of the issue of transfer tickets by Tramway Company.

The strike situation remains same as yesterday.

Appeal to Public.

In an appeal to the public to help the workers on strike Mr. Baptista among other things urges that postmen in big towns to strike sympathy for one week beginning November 20th urges public to boycott Government post offices patronise national post offices (to be set up), boycott Tramway Co and tram cars, boycott liquor shop, theatres and cinemas and give the savings to the strike fund.

Indians in East Africa.

With reference to Lord Milner's despatch to the officer administering the Government of East Africa protectorate dated May 21st, 1920, the Indian Overseas Association has addressed two long letters to Lord Milner in the course of which *Inter Alia*, they express satisfaction that Lord Milner dissociated himself and the Majesty's Government from the report of the economic commission of enquiry, and urge preferment and promotion be withheld from officers. After dealing at length with the representation of Indian community in Legislative Council, educational facilities and segregation of Indians especially in towns, the letter concludes by expressing satisfaction of the Association that Lord Milner had set his face against exclusion of Indian immigrants into East Africa and urges that immigration should be on condition calculated to encourage sentiment of self-respect and good citizenship and deplores the policy of segregation as a very great imperial disaster.

Rangoon Arsenal.

Workers on Strike.

RANGOON, November 12.

Sixty extra hands employed at the Rangoon Arsenal have struck work demanding high pay and alteration in conditions. Increase of pay by 25 per cent was given last February and the chief Ordnance Officer recently refused to recommend further increase of 25 percent until twelve months have elapsed. On his going on leave, the men approached the new officer and on his refusal ceased work. Steps are being taken to fill the strikers places as there is much urgent work on hand.

St. Andrews Dinner.

His Honour the Lieutenant Governor will attend St. Andrews Day Dinner. A message from His Honour was read to the ex-officers dinner inviting support for officers corps and auxiliary force.

Devali Celebration.

Devali was celebrated with due ceremonies by Hindu population by silk and jewellery merchants and rice traders.

Complaints of annoyance by cracker throwing appear in the press.

Engineer Office.

An office for the engineer in charge of construction Moulmein Ye railway, has been opened in Moulmein and work will be proceeded with briskly.

The Armistice Day.

Celebrations in India.

At Lucknow.

(ASSOCIATED PRESS)

LUCKNOW, November 12.

The Armistice celebration in the civil lines yesterday took the form of a service at Christ Church. Amongst these present were a number of Indian gentlemen. The service was conducted by the Rev. Norman Bennett, Civil Chaplain. At the close, two of the Martiniere cadets sounded the "Last Post." Thereafter the Martiniere Boy Scouts, with their bands, led a procession, which consisted of Martiniere College boys Girl Guides, the girls of Martiniere, and children from the McConaghey School. A large gathering of residents was present.

A fancy dress ball, organised by the members of all Saints Church Club, was held last night (Armistice Day,) in the garrison Gymnasium, and was largely attended.

At Rangoon.

RANGOON, November 12.

The Armistice day was observed by general cessation of work and all kinds of locomotion for two minutes. At Eleven Church bells were rung, steam whistles blown and services held in Churches.

Surma Valley Candidates.

SILCHAR, November 12.

As no candidate was nominated on the due date from Sylhet (Cochar) and Shillong for the Legislative Assembly, fresh nominations were called for and Rai Bahadur Nalinikanta Dastidar and Rai Bahadur Girishchandra Nag retired Deputy Magistrate, were to-day nominated candidates for the Legislative Assembly from Surma Valley *cum* Shillong.

The Hindu University.

No Support for Non-co-operation.

BENARES, November 12.

With reference to the news published in the *Independent* of November 11th, it is understood that there is no ground for believing that a large number of students will withdraw from the Banars Hindu University or that they have unequivocally and emphatically declared for non-co-operation. On the contrary the authorities of the University have every reason to think that the bulk of the students will decline to support any proposal likely to lead to its destruction.

Great Activity.

BENARES, November 12.

Non-co-operators are active in the Hindu University but professors and students fully appreciate the situation. The next meeting of the court is fixed for November 30th.

A Lad Arrested.

CALCUTTA, November 12.

The police arrested yesterday a lad who has given his name as George Edwards. According to his statement he is a Turkish subject and is a native of Rhome in Syria. He has been arrested on suspicion of having been concerned in cognizable offence and is being detained in custody pending enquiries.

Mr. Aske Fined.

Mr. Aske was prosecuted before an Honorary Presidency Magistrate on a charge of having driven his motor car in so rash and negligent a manner in Free School Street that he collided with a second class gharry, a motor bicycle and a private phastan and injured Mr. and Mrs. Easton and Mrs. Burgoyne. On Mr. Aske pleading guilty and undertaking to compensate all those who had been injured and further undertaking to pay for all the damages that had been caused, the Magistrate imposed a nominal fine of Rs. 25.

Labour in Calcutta.

Workshop Workers on Strike.

CALCUTTA, November 12.

About two thousand four hundred workmen of the Port Commissioners workshop consisting of fitters, turnmen, reveters, carpenters and Khalasies went on strike yesterday afternoon. They demand increment of thirty three percent of wages.

Coachmen and Syces.

Coachmen and syces in Calcutta in private employ have given notice to their employees that unless their salaries are increased by rupees seven and five respectively they will leave their services on the 15th instant.

An Ultimatum.

Drivers and firemen of the Calcutta Port Commissioners Locomotive department have given an ultimatum that unless they get the same concessions as were given to railways, they will suspend work.

Council Elections.

LAHORE, November 12.

The completed returns of nominations for the Legislative Assembly and the Punjab Legislative Council show that the total number of candidates for the Legislative Assembly is 43 for 12 seats and the total number of candidates for the Legislative Council is 215 for 68 seats, including 10 unopposed, there being 205 aspirants for 58 contested seats while altogether for the two bodies (the Legislative Assembly and Punjab Legislative Council) there are 247 candidates for 69 seats and including 11 unopposed returns a grand total of 258 candidates for 10 seats giving an average of 322 candidates per seat. In Sikh constituencies not a single seat has been allowed to go uncontested, there being altogether 61 candidates for 15 seats.

White Industries Limited.

LONDON, November

It is stated that nearly eight and a half millions sterling are involved in the acquisitions of White Industries Limited.

Italy and Yugo-Slavia.

Adriatic Dispute Settled.

Delegates Reach Agreement.

(REUTER'S.)

LONDON, November 10.

ROME.—A message from Belgrade states that the Yugo-Slav papers report that the Italian and Yugo-Slav delegates have reached an agreement in principle, on the basis of the Monte Devosa frontier, territorial contiguity with Fiume, the independence of the state of Fiume and Italian sovereignty over Zara and the islands of Cherso, Lussin and Lagosta, the smaller islands being conceded to Italy.

Result of Italo-Yugoslav Conference.

LONDON, November 11.

The long outdrawn Adriatic dispute has been settled at the Italo-Yugoslav conference. According to the *Times*, Santa, Margherita and Fiume will be independent, with territorial contiguity to Italy. Signor Giolitti will sign the new treaty to-morrow. The settlement was only reached after negotiations had almost been broken off. The New Italian frontier partly favours the Yugoslav proposals. Zara will be autonomous but under the Italian suzerainty and Italy gets the islands outside Fiume.

The Aga Khan's Article.

Lord Sydenham's Criticism.

LONDON, November 10.

Writing in the *Times* Lord Sydenham expresses surprise at the recent article by H.H. the Aga Khan, saying he has not forgotten the study in political evolution published two years ago, in which the Aga Khan advocated a forward policy in the Middle East. All might agree that the Aga Khan's suggestion to abandon Mesopotamia and Persia might be tenable if we could discard the responsibilities necessitated by the war and if we saw any hope of a national organisation in Persia. Lord Sydenham condemns a sudden withdrawal involving the massacre of our friends and the atavism of a Turkish reoccupation of Mesopotamia, where he alludes to the productive possibilities under an orderly regime, while the Aga Khan's plan as regards oil must fall unless safe communications are guaranteed. Although regretting that the Esher Report suggested a continuous service for the Indian Army overseas, Lord Sydenham points out that the evidence from soldiers in India and Palestine testifies that the fighting classes favour conditional overseas service. Lord Sydenham declares that we desire to give the fullest self-government compatible with the discharge of our responsibilities. He regrets that the extent and gravity of these, and the fact that our national honour is involved, were not realised in the Aga Khan's article.

Labour Party and India.

Mr. Spoor's Mission.

LONDON, November 9.

Mr. Spoor leaves London for India on Monday via Venice and arrives about the 6th December. He attends the Congress at Nagpur on the 25th with the Labour Party's credentials. Col. Wedgwood also probably attends though travelling privately. Mr. Spoor also goes to Ceylon on a native invitation. The rest of his plans will only be settled in India. I fancy that the Labourites realise that the situation in India is serious. Mr. Spoor is held to be rather good and discreet party type.—*Madras Times*.

The Unknown Warrior.

Landing at Dover.

LONDON, November 10.

The *Verdun* arrived at Dover to-day. The coffin was lying on the quarterdeck, enshrouded in a war tattered flag, and guarded by a solitary naval sentinel. Six senior officers, representing the four services, bore the body ashore, and it was then conveyed to the train for London.

Arrival in London.

The body of the unknown warrior arrived at Victoria Station this evening, in the presence of a large crowd. The body will remain in the funeral coach overnight.

Premier's Message to Marshal Foch.

The Prime Minister has sent the following message to Marshal Foch:—"Your action in going to Boulogne to salute the body of the unknown Britisher being conveyed to England has touched the hearts of all my countrymen, who will never forget what she owe to your brilliant leadership of the Allied armies."

LONDON, November 11.

France's unknown warrior was chosen at Verdun by a young infantryman who signified his selection by placing a wreath of wild flowers on the third of eight coffins. The Generals present saluted with swords and bands played *Marseillaise*. The ceremonial included depositing of wreaths in the name of mothers, orphans and widows. As the coffin departed for Paris, the Mayor said: "Forward: Soldier of France to glory."

The arrival of the Destroyer *Verdun* at Dover was greeted by the Field Marshal's salute of nineteen guns and all soldiers and sailors afloat on the signal from the *Verdun* sprang to the general salute as the coffin was reverently carried to the quay, while the Irish Fusiliers played the opening verse of *Land of Hope and Glory*. The Remains were solemnly placed on the train in a travelling chapel ardente' beautifully adorned with purple and gold trappings, bay leaves and white flowers. Some wreaths required five soldiers to lift them. As the funeral train departed from the ancient port, where all shops were shut and flags were at half mast, the inhabitants of Dover proceeded to churches, where special services were held. Men, women and children were drawn up in all towns and even in railway cuttings through which the train pursued its way to London. On arrival at Victoria, the Old Guard from France with military ceremony handed over the charge to a guard of King's Company of Grenadiers and then two sentries with reversed arms and bowed heads began night-long vigil over the casket containing their dead comrade.

Arrest of an Editor.

A Public Meeting.

Sirdar Mangal Singh's Bold Stand.

(ASSOCIATED PRESS.)

LAHORE, November 12.

A crowded public meeting of Sikhs who had come from different parts of the provinces was held this evening outside the Mochi Gate in connection with the arrest of Sardar Mangal Singh, Editor of *Akh*. A large number of Hindus and Mahomedans were also present. About a thousand Sikhs came marching in a procession from the City with Kirpans, and lathies, singing religious hymns and national songs and joined the meeting with loud cries of *Sat Sri Akhi*. After several Sikhs and some Hindus and Mahomedans had spoken congratulating Mangal Singh on his arrest and expressing their determination to go to jail, the following resolution was passed unanimously:—This mass meeting of citizens of Lahore and of Sikhs from different Districts of the Punjab expresses deep sense of indignation at the policy of repression inaugurated by the Government as evidenced by the arrest of Mangal Singh and Sinhuara Singh and declares that the Sikh community in particular and the public in general will not be coerced thereby into giving up its spirit of independence and its peaceful struggle for freedom. This meeting offers its congratulations to Sardar Kapur Singh for earnest and selfless service rendered to the cause by his worthy son Sardar Mangal Singh. Sardar Kapur Singh father of Mangal Singh produced his two other sons before the audience and publicly announced that he would offer them for service of the country and would gladly sacrifice them for the sake of the Motherland.

Reforms in Egypt.

Establishment of Mixed Courts.

ALLAHABAD, November 12.

The *Pioneers* Cairo correspondent says that mandate of mixed courts comes to an end on the 31st instant and negotiations are in progress for its renewal. One of the reforms which the Milner Mission propose to introduce into Egypt is the abolition of consular courts and extension of jurisdiction of mixed courts so as to include criminal, civil and commercial jurisdiction enjoyed hitherto by consular courts in regard to their own national. This reform is embodied in the draft treaty, which the Milner Mission recently submitted to Zagbul Pasha and his colleagues with the cabinet, but opposition to the agreement is being steadily organised but will not have much effect. There are however indications that those who hastened to hail Beau Geste of Great Britain with enthusiasm are now repending at their leisure. A factor which indeed appears to be worrying the people (Fellahs), Government officials and landed proprietors is that the new regime connotes disappearance of British control. The new Government will have to adopt some agrarian policy for its own protection.

Medical Exhibition.

A General Meeting.

DELHI, November 12.

A general meeting of Sub-Assistant Surgeons in connection with the medical and surgical exhibition which is to be opened in Delhi by His Excellency the Viceroy on the 17th December was held in the Town Hall last evening, the Hon'ble Mr. C. A. Barrow, the Chief Commissioner presiding. Rai Sahib Hari Ram gave an interesting account of the Sub-Assistant Surgeons and detailed the requirements for the proposed exhibition. Lieut. Col. C. H. James, C. I. E., I. M. S., then delivered an eloquent speech in which he expressed his views on the usefulness of the Sub Assistant Surgeons in India where their number exceeded ten thousand. He was of opinion that this class of medical practitioners afforded the greatest medical relief in the remotest corners more or less inaccessible to the other classes of medical men, even Vedic and Unani. The President was requested by Mr. Abdul Hasan Munif to accord the association his patronage to which he kindly consented. The meeting terminated with a hearty vote of thanks to the chair.

NEWS IN BRIEF.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma left Bombay for Delhi Yesterday.

Ancher Liner S. S. *Olympia* homeward bound arrived at Suez on the morning of 10th instant.

Mail steamer *Bengola* with outward mails of the 28th ultimo is expected here next Tuesday morning.

Mail steamer *Narcanda* leaving London on the 29th ultimo with mails of 4th instant arrived at Port Said on Tuesday.

Bank of Bombay has yesterday raised the rates of interest on demand loans on Government paper to seven percent.

A Parliamentary vacancy occurs in Middleton and Prestwich division of the Lancashire owing to the appointment of Sir Ryland Adkins to Recorderhip.

The B. I. S. N. Company men who went on strike resumed work on 11th morning. About 3500 of workshop people and practically whole of dock staff have resumed. Malcontents, who are still keeping away do not exceed more than a couple of hundred.

It is notified that H. E. the Viceroy will leave Delhi on the 19th to visit Jodhpur and Bikaner returning on the 3rd December. The party accompanying him will be Lady Chelmsford, Sir John Wood, Mr. S. R. Hignell, Lieut. Col. Verney, Col. Heard and Captains E. R. Hoars, D. S. Frazer, A. L. B. Anderson and H. C. H. Ulingworth.

The Aligarh College.

The Syndicate's Action.

Secretary's Statement.

(ASSOCIATED PRESS.)

ALIGARH, November 12.

The Honorary Secretary, M. O. A. College, Aligarh wires: With regard to Mr. Mohamed Ali's comments on the complaint made by the Honorary Secretary to the District Magistrate and the status of the Old Boys Association and Lodge I wish to give a few facts in order to clear any doubts that may exist with regard to the action taken by the Syndicate. Ever since the visit of Messrs Gandhi, Shaikat Ali and Mahomed Ali to the College on the 12th October great many students had been absent from lectures and observed no disciplinary rules. By the 26th October a large majority of students had gone to their homes and about two hundred students had left. It was on this date that the Syndicate decided to close the college and the Principal notified that all students must leave college premises at once. This order was not obeyed by about a hundred students who under the wing of Mr. Mohamed Ali continued to occupy rooms in College buildings and expressed their intention to remain in college buildings. Mr. Mohamed Ali with some of his associates was living in the building known as old Boys Lodge even after the principals notifying the students to leave the college premises. Under Section 159 of the rules and regulations of the trustees this provision was added when the rules and regulations were amended in January 1919 and one of the chief reasons for amending this rule was that no one should live in the old boys lodge or in any other building in the college precincts without leave of the principal as Mr. Towls had complained at the special meeting of the trustees in September 1918 which was called to consider the resignation of the European staff of the College, that some trustees were in the habit of living in the college precincts. Mr. Mohamed Ali has laid great stress on the fact that the old boys association is an independently registered body of which he himself is a member and the Honorary Secretary of the College is not a member. The old boys association is no doubt in some respects an independent body but it has never been recognised by the trustees as a body which was in no way under the control of the college authorities. The objects as stated in section 2 of the rules of the M. A. O. College, Aligarh, old boys association, are to encourage the old boys of the college to take an active and constant interest in the work and success of the alma mater and to promote friendly relations between the old boys, the present boys, the staff and the trustees of the college. Every old boy in order to become a member, of the association must pay one percent of his income. I know for a fact that many members including the present Honorary Secretary of the Association have been paying. I am not aware whether Mr. Mahomed Ali actually pays one percent of his income or not, but this much I can say that the Honorary Secretary of the College who is one of the oldest boys of the college was one of the oldest members of the old boys association and paid one percent of his income regularly. It is only since April last that seeing that the old boys association was not fulfilling the object for which it was founded but was being used to serve the political propaganda of certain section of its members, he stopped paying his subscription and sent his resignation as a subscribing member. An unwritten rule of the association is that once a member always a member, and the records will show that the names of a very large number of members who have refused to pay their subscription for years are still borne on the rolls of the association. Following this Rule the Honorary Secretary consider himself as much a member of the association as his truthful namesake. The old boys lodge was built by subscriptions raised by the members of the old boys association when Mr. Shaikat Ali was its Secretary, but the land on which the building stands is part of Government land which was granted to the college subject to certain conditions. One of the conditions is that no building can be erected unless the plan has been sanctioned by the Government and if at any time such buildings are used for purpose other than that for which they are built the Government has the right to take possession of the land together with buildings thereon. In 1912 Mr. Shaikat Ali the then Secretary of the old boys Association, applied for lease of the plot on which the lodge has been built but the trustees having no power to transfer the land did not give a lease and allowed the association to build the lodge free of rent. When the syndicate gave permission for building the lodge it had before it a note prepared by the finance member in which he stated that the land could not be transferred and that the building could not be sold by the association and that they could take possession of the building if it was not used for the good of the College. Such being the status of the Association and the old boys lodge, I leave it to your readers to judge whether it can be called part of the college premises or not. I am not aware of any right in an individual trustee, out of a number of trustees, to take adverse possession of any building of the trust on the allegation that according to his interpretation of the trust the other trustees were not using the building for legitimate purpose of the trust. Another fact in connection with the old boys association may be mentioned for the benefit of your readers. The association was given right to nominate certain number of its member as trustees of the college in consideration of its contribution of Rs. 6000 per annum to maintain a chair in the college. This amount has not been paid by the association for more than two years.

The Secretary, M. A. O. College, Aligarh wires:—Mr. Mahomed Ali again attended Jamna prayers in the College Mosque to-day with 72 of his students. He is leaving to-night for Benares. Mr. Andrews of Bolepur is expected to-night. Neaz Ali has been to see me and denied having seen Mr. Mahomed Ali or having offered any of his aid for his national university.

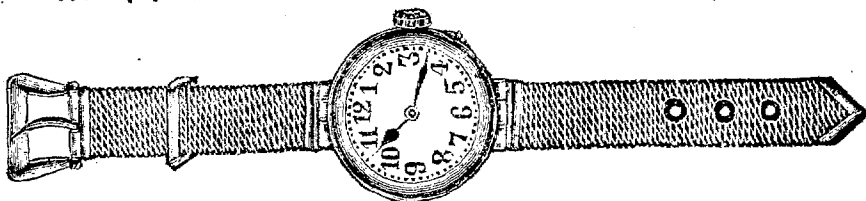
Mr. Andrews Visit.

DELHI, November 12.

Mr. C. P. Andrews returned from Simla this morning and proceeded to Aligarh in the evening. His visit to Aligarh is in connection with the establishment of the Moslem National University with a view to ascertaining the what direction he could render help.

మెలనీసుగడియారము అను బంగారు సరుదు గడియారము.

ఈ గడియారము గడియారములలో దీనిని మాత్రమే గా రప్పించబడినది.

సాగవై అర్థిక వేసి బంగారుగిల్లు సరుదు రెండువర్గాలను తగిలించి ముందును. సరియైన గంట చూపిస్తోంది. చూచుటకు బహు అందంగా చాలగట్టియైన సామానాలలో రియూ చేయబడినవి. వెల గడియారము సరకులో సజా 9.0-0. సి. ఎ. చెంగల్వరావునామము 25 వెలమార్కుగడియారము మొదటిది, సామానాలపై బొమ్మ, మదరాసు.

క్రొత్త గావచినవి.

కొశీరము శాలువలు : సాగసుగా ఉన్నచే బుట్టలు వేయబడినది. రంగులు గలవి. ధరలు 1-కి రూ 12 లు అంతకు పైన

వియల్లాప్టాన : గీతలు, తెలుపు, కాకి, మొదలగు రకములు గలవు గజము 1-కి రూ 3 లు.

ఉన్ని కంబళ్లు బనాతులు : కేలువేలునె జులు, అనేకమాదిరిలు 1-కి ధర రూ 10 లు అంతకు పైన.

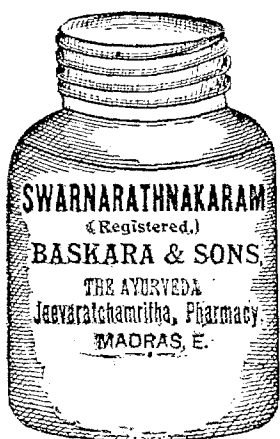
ఉన్ని ముఫ్లర్లు : 1-కి ధర రూ 2 లు అంతకు పైన.

చల్లారాం గైయాకాచందుగారు

వాణ్యము నకును, ధరలకును 30 శం|| లకు వైగానే ప్రఖ్యాతిగడించినది.

నెం 9, 10, 11 రటన్ బజార్ రోడ్, జార్జిటౌను, మదరాసు.

స్వర్ణరత్నాకరము! స్వర్ణరత్నాకరము!! స్వర్ణరత్నాకరము!!!

ఆయుర్వేద భాస్కర సుబ్రహ్మణ్య వండితుల కుమారులైన అరుముఖ వండితులవారిచే రియారు చేయబడినది. ఈ క్రింద తెలుపబడిన వ్యాధులకు ఇది అమోఘమైన ఔషధము. కొరకనే వేస వేయక యాగ్యతాశక్తిలు యివ్వబడియున్నవి.

ఈ ఔషధము క్షయ, ఉబ్బనము, అతియూతము, కుష్ఠము, దిట్టభిరంగి, మూలము, వృద్ధిగము, సకలవాతములు, నంజా, పిత్త, కోశ, గర్భాశయవ్యాధులు, చర్మవ్యాధులు, అజీర్ణము మొదలగునట్టి వ్యాధులకు సంచీవినిగా కనిచేయును. సకలవిధములైన తీరని కంటి వ్యాధులు మా వలన తిప్పక జాగుచేయబడును.

భాస్కర అందు నక్షత్రము,

195, బంకశాలవీధి, పోస్టుబాక్సు నెం. 131, మద్రాసు.

తెలంగాణ "భాస్కర" మదరాసు.

Make a Note of it.

NOT ON SCAPS OF PAPER

But on the Tablet of Your Memory

THAT

The Erectruss, manufactured by Messrs. Huston Bros. Co./of Chicago, U.S.A.; and priced at Rupees Fifteen only only, P. and P. Charges extra, is the only best cure in the world for Impotency, Functional weakness and lack of virility. It is a purely Nature cure, and does away with all internal and external Medicines, and aphrodisiacs, which to say the least, are all bores, but not cures. It is a specialist in itself, and worth its weight in gold. The world renowned Dr. Bier's Hyparaemic Treatment is its basic principle. Detailed Booklet, "Life After Death", telling all about it, free on application for Erectruss (A.P.) Sole Agency in the East, Bataia (India).

ని మ్మ జా తు లు.

అయ్యో! భూమికి పైనుండ మనయు నిద్రచెప్పించిన మనయు ఉద్యోగము లిచ్చెదమనియు, మొదలగు సంగతులను చెప్పి క్రయ ప్రకారము అమాయకులగు ములమడిగలను ముద్రగా మరలులో కలుపుచున్నాడు. ఒక వేళ వారుకలసి నను మరలు మారుట తప్ప మరే అభివృద్ధియులేక మిమన రీలకు దాకులై వేళక క్రిమారులై జాతిశ్చేయమచే పురికొల్పు బడి మనము నడిపించు ఉద్యమములకు లోదానక కేళమనకు వికల్పముగా నున్నాడు.

హిందువు లందరూ ప్రతివోటును సభలు చేసి అంబు దోమమును గాకానముచేయుట. నిమ్మజాతులకు జీవోపాధి మార్గమును కల్పించుట. క్రయ ప్రకారములో కలసిన మన సోదరులను, లింగి మనమరలును చేచ్చుకొని వారికి అధ యిమా ప్రమిచ్చి తగినసంఖ్యను చేయుట విద్యాభివృద్ధికి పాటుపడుట. మా కార్యములు త్వరలో జరిగినగాని ఈసంఘము నకు విముక్తిలేదు. తనయుడల ప్రతినిధులను చేపట్టే క్రయ ప్రపులలో కలియుచున్నాడు. అమెరికా యంగ్లండు తేలముల నుండి ధనము నిమ్మజాతులకు క్రయ ప్రకారములో కలుపు టకు వచ్చింది. అన్నము ఏలూరు గుడివాడ, నన్నాపురము భీమ వరము తిరుగు, బెజవాడ, భావట్ల, నెల్లూరు గుంటూరు మొ దలగునొట్టి వేరడ కేలు కలుపుచున్నాడు. హిందూసంఘము ఈ మహాప్రదర్శనను ఎట్లు ఎదుర్కొనునో చూడవలసి యున్నది. మాత్రమే చాల ప్రజేతములనుండి యుత్తరములు వచ్చు చున్నవి. మాసంఘమునుండి కొంతమంది నేరములు హిందూజాత ప్రచారమును చేయవై యున్నాడు.

మధ్యసభ వెల్లంకి కృష్ణమూర్తి, ఏలూరు రాయల గంగయ్య.

ఆంధ్రవిద్యార్థి మహాసభా స్థాయిసంఘము, చెన్నపురి:- కొండలు, ప్రత్యేకాంధ్ర విద్యార్థి మహాసభ ఆర్యకవర మని యు, మతికొండలు (జీవించుక మానములో, కడపలో సభ కూడనుండుటచే) అవసరమని తీర్మానించుచు, రాజోపు మహాసభాధ్యక్ష పదవికై, కొన్ని సామతులను సూచించు చున్నాడు. ఇతరకవర, కడపలో ఆహ్వానసంఘ మేర్పడి నటులు స్వచ్ఛముగా తెలియుచున్నది. స్థాయిసంఘమువారు ఇతరప్రజేతములం దున్న విద్యార్థిసంఘములకు, కల యు సంగతుల నెఱుకవచుచు, మిగుల నిర్లక్ష్యభావముతో నున్న టులు, మాట విడిచుచున్నది. కట్టుబట్టుతేని, విద్యార్థి మహాసభ జోషుచే ప్రయోజనమయినా మాట తెలియ రాదనది. కావున స్థాయిసంఘమును దున్నచో ఇచ్చటికై కను మేల్కొండి కార్యమును బూతుల లాభకరము. కైక మహాసభయ్య కార్యదర్శి, అనంతపురమండల, ఆంధ్రవిద్యార్థి సంఘము.

నెల్లూరు మండల గ్రంథాలయ సభ. — ఈ సభకును వెల 20, 21 లులో నెల్లూరు జిల్లా గ్రంథాలయ ప్రతి నిధుల మూడవ మహాసభ నెల్లూరులో పురమందిరమున శ్రీ యుతి నూర వెంకట సరసింహాశ్రమి గారి ఉధ్యక్ష్యక క్రింద జరుగును ఈ సభలో నెల్లూరు జిల్లానుండి గ్రంథాలయ ముల సంఖ్యనుచరిత కథ్యులకు తెలుపవలసియున్నది. కావున దక్షిణ తీర్మానము తన గ్రంథాలయమును గూర్చి (1) గ్రంథాలయము చేక (2) స్థాపించి తేది (3) అధికారుల పేర్లు నిలానము (4) సభ్యుల సంఖ్య (5) గ్రంథముల సంఖ్య (6) ఈ కక్సము జరిగిన సభల వివరము (7) ఆదాయ క్షయ ములు (8) వార్తాపత్రికల పేర్లు (9) దిన చదువరుల సంఖ్య (10) ఇంకను మిగుల ఉధ్యమని కలయ విషయములు విపుల ముగా ప్రాచీన పుస్తకాలను కృతినీయు వివిధ దక్షిణచేత లోరెదక. సభలో వ్యాపముల చదువరులచేత ముందుగా తెలుపగలెదను. మన్నెత్తి రామకృష్ణరావు, కార్యదర్శి.

ఇండియన్ కామర్సు అండ్ ఇండస్ట్రీ సేకంవెని. 40 బ్రాడే మద్రాసు.

పాక్యమన్ స్ట్రీం, రాబ్బన్ ఆయిల్, గ్యాస్ యింజనులు, బాయిలర్లు, నీటిపంపులు, మీటర్లు, లేతులు, బెల్టింగులు, హెల్డర్లు, డాంకిపంపులు, రైస్, దూది ప్యాప్లర్ల వగైరా సామానులు యావత్తు విరివిగా నిలవజేయబడును. మీకు కావలసిన సామానులకై మమ్ములను విచారించ గోరెదము.

జొంబాయి నమ్మలో మార్చేమియు లేదు.

ఈనెల 8 తేదీని ధన్యంకరి జన్మదినోత్సవము ఏలూరు లో కంభంమెట్టు శ్రీరామయ్యగారి గృహమన జరుగబడినది.

8-వ తేదీని మదనపల్లియందు ధన్యంకరి జయంత్యుత్సవము కట్టాభిరామరావుగారి అధ్యక్షతక్రింద జరుగబడినది.

శిక్షూరుజిల్లా, చంద్రగిరియందు "నీతారామ మనోరం జనీ గ్రంథాలయము" స్థాపించబడినది.

నరక చతుర్దశి కాదు నెలవొసంగమని విద్యార్థులుకొరగా నిరాకరించుటనందున కాకినాడ మెట్లాన్ ప్రామాన్యము లోని విద్యార్థులు నమ్మకట్టిబడికి పోతదని తెలియచున్నది.

నరిసిపల్లెం తాలూకా కొత్తకోట గ్రామములో 8 వ తేదీని నరకజరిగి వోటరు తమ వోట్ల నొసంగమని అభిప్రాయము లై నట్లు ఒకడ ప్రాయశ్చయిస్తాడు.

తెప్పి నెంట్లు కలసర్ (ప్రెస్సు) అమర దత్తుగార యీనెల 8-వ తేదీని జొంబాయిలోని గవర్న మెంట్లు మందిరమునకు వచ్చిరి.

జొంబాయిలోని బ్రాహ్మబండ్ల నమ్మ:- బ్రాహ్మబండ్లు నడపుకానితో మనసుండి తొలగించబడినవా రిప్పుడు బ్రాహ్మబండ్లను నడపుచున్నవారి వైని దౌర్జన్యము చేయుచున్నట్లు తెలియచున్నది.

నిమ్మ బాతులకభ్య-కాళానలోని చక్కాడయందు నిమ్మ బాతులవారి శధ యీనెల 11 వ తేదీని జరిగెను. ఆనంద రావు శతమాలుగారు శధ కధ్యక్షత వహించిరి.

అడియేటిక్స్ నమశ్శ్రవణుర్ని రోడియో నమాధాన ము నొసరించుకొనవలయు నను కలంపుతో ఇటలీ జాగోల్లా ముగ్రులు కాంటామార్డర్ట్ యొద్ద నమానేకమైరి.

రెవరెండు పొయింటు కాండర్సనగార హిందూశక్తి మందిలి యూరోపియను యుద్ధోగ్గీయులు కాంతయతో తని జేయవలయు ననియు, లేకున్న హిందూశక్తి రాజకీయసంస్కరణముల కాననము నిష్ప్రయోజన మగుననియు చెప్పిరి.

డాక్టర్ అగ్నారీగారు:- డాక్టర్ అగ్నారీగారు కాకినాడ వచ్చుచు ఈనెల 9-వ తేదీని ఆలవోబాదులో కాకినాడలో మోతీలాల్ నెహ్రూగారి అధ్యక్షతక్రింద నమస్కరించిరి.

జొంబాయిరేవు, కరిపాలక సంఘము:- మోటువేనను కడ్డ ప్రయాణికులు విడిది చేయుటకు వాస్తవ పట్టుటకు యిందీయ ప్రభుత్వమువారు ఆచమతీకనయన తాత్కాలికముగ 200 మంది ప్రయాణికులు విడిది చేయుటకు రేవు పరిపాలక సంఘము వారు రోడ్డులు చేయు చున్నార. దేరాలను చేయించిరి.

నందెపుగుర్రములరాక:- డి. బి. వి. యన్. యన్ కం పెరివారి "బుర్రా" అను ప్రియమ మోరిసునుండి ఈనెల 10 వ తేదీ కలకత్తారేవునకు వచ్చెను. అందులో ఆటంకదేవు గుట్టములు వచ్చెను. గోల్డెడ్ (ప్రెజర్ అను గుట్టముగూడ అందులో నుండెను. ఇది కందెములలో చాల పెరెక్కినది. దూరపు ప్రయాణపు బడలికచే ఆగుట్టము నలిగియుండెను. రానున్న గొత్తపంపెనులకు యీగుట్టలు రిరీఫ్టుచేయబడును.

జొంబాయి కేక్ పేరియట్లు:- జొంబాయి ప్రభుత్వపు కేక్ పేరియట్ కార్యాలయము పున్న ర్యాణము గావించ బడినది. గవర్నరుగారు రాజకీయ కాఖలేగాక పి. డబ్ల్యు. డి కాఖలేగూడ ఆధికారులుగా యుండెదర. జుజీషియర్ స్పెషల్ డిపార్టుమెంటులు రాజకీయ డిపార్టుమెంటునుండి నిద దీయబడి మోముడిపార్టుమెంటు అను పేరుతో ప్రత్యేకపు డిపార్టుమెంటు ఒకటి స్థాపించబడినది. ఈ డిపార్టుమెంటున కొక ప్రత్యేక కార్యదర్శి నియమించబడినది.

కాధికులైన ప్రజల రాక:- అర్జీనీయానుండి కాధి కులైన ప్రజలు మరికొందరు జొంబాయికి వచ్చిరి. వారిలో 112 మంది అర్జీనియను యూదులును 85 గురు మిషియన్ యూదులును యుండిరి. జొంబాయి సగరమునందలి యూదుల సంఖ్యమవారు వచ్చిన వారి సౌకర్యముల విషయమై తగు రోడ్డులులు చేయించుండిరి. వారిని పోలిస్టులునకు కంప మచ్చునా యిరి అచటి ప్రభుత్వమువారిలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు నడపుచుండిరి.

కావలెను

బెజవాడ ఆయుర్వేద ధర్మ వైద్యశాలలో పనిచేయుటకు ఆయుర్వేద వైద్యుడు కావలసి యున్నది. జీతము నెలకు 30 రూపాయలు మొదలు 50 రూపాయలవరకు యిచ్చుబడును. వలయు వారు తమ అర్హతను తెలుపగల దృష్టాంతములతో యీ క్రిందివాటికి వెంటనే దరఖాస్తులు పంపు కొనవలయును. అంగీకరింపబడినవారు 1921-వ సంవత్సరం జనవరి 1-వ తేదీనుండి వనిలో బ్రవేశించ వలయును.

గోపు బాలకృష్ణయ్య కార్యదర్శి.

రామమోహన ఆయుర్వేద ధర్మవైద్యశాల, బెజవాడ.

మలయచందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు మహారము. పథ్యములేదు. పిచికారీతో పనిలేదు. ఎలుపు, తెలుపు, పచ్చు, అను మూడు విధముల నెగరోగమును మూడు పూటలలో మానును. శ్రీల కనుమ వ్యాధులకు కూడ ఇది రాక్షోషధము. డబ్బీ 1-కి నెల 2-4-0.

2 విశేషనటి (మూత్ర కొక విశేషనమగును) సీసా 0-8-0
3 అమృతగుటికలు (100 తాంబూల మూత్రలు) 0-4-0
4 నాగరఖండము (అజీర్తికి లేవ్యము) డబ్బా 2-0-0
5 బడబానల కటి (కడుపునొప్పికి, కడుపుబ్బరమునకు) 0-8-0

పంచాంగము వెల 1 కి 2 అణాలు. దుర్మతి సంవత్సర పంచాంగము. శ్రీపాదవారిడి అనేక ధర్మకాస్త్ర విషయములు కలవు. 4-కి తక్కువ పంపము. గంధర్వపార్శ్వసీ, రాయవరం, (గోదావరి)

మదనకామేశ్వరలేవ్యము

యిది మిక్కిలి పిర్యవృద్ధిని, భాకుత్వవృద్ధిని, బలమును, కలిగించుటలో శ్రేష్ఠమయినది. మేహము, అతుష్టము, ని కాష్ఠ, కుక్షవృద్ధి, అతిమూత్రము, మొదలగువాటిని మారిచి మంచుకొనిన, పిర్యవలెవృద్ధుడు, కామముఖమును, యౌవన శంఖోమమును, సంభాసము కలిగించును, 2 డబ్బీలు చాలును 20 రు. డబ్బీ 1-4-0 వి. పి 0-8-0. రోజూపువలెవృద్ధుడు మలబద్ధమును పోగొట్టును. డ 1-కి నెల 10 వి. పి. ఆర్ పి. థి. ఏ. అందుకంపెని, ఆయుర్వేదసమాజం. (2878) పెరిదేవీ, నెల్లూరు జిల్లా, (Via) ఒంగోలు.

లాభకరము తప్పక చూడుడు. వెలుగుధము

ఎత్తున వైకము వెచ్చించి ఫౌన్టున్ కలమును కొను జుకంటె మావద్ద నుండు (Onedip nib) ఒన్ డిప్ నిమ్మకు కొని ఉపయోగించుడు. ఒకసారి పిరాలో అద్దిన 600 వదములు మొదలు వడక వ్రాయవచ్చును. నెల 10 రు. 1.0-0.

ఇవిగాక నన్ లెట్ సోపుకు మించిన వాషింగు పాద డి, మైకా (అథర్) సిమ్మిసీలు గలవు. క్రిందవడిన గ్లాసువలె పగులవు. వికరములకు వ్రాయుడు.

మానేజరు, నత్యాగ్రహస్టాన్సు, పోస్టు నెల్లూరు.

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారసి, యోగవృద్ధి, వాస్తవ్యావము, ఇంగ్లీషు ఇంగ్లెజులము; మధ్యకాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంగ్లెజుము, అమెరికావాసి చిట్టానీక తమా ములు విశిష్ట విశేషవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని యాచనచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, నీరమునో సమాధియగుట, కేరములేని కలకాయచేత మాటరావించుట, భూమిపై గజముపెట్టిన గాతీలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిల్పుట మొదలగు విశిష్టములు అనేకములున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన అర్హులైనవారు మేజర్ బేయింగలరి గ్యారంకో యొక చున్నాను. దీనివెల 4-0-0 రూ.లు. (2113) 688 పి. ఆర్. నవార్దనం నామము, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా

రతిరాజవీర్యవృద్ధిచూర్ణము

కడియైన కేవలశర్మముగలవారికి యిది వెంటనే మేహ కాంతిని చలువను కలుగజేయును. రక్తమును శుభ్రముచి మర ములకు కలుర్చును, శతమానకు బలమును కాంతియు నిచ్చును. శ్రీ పురుషులకు అత్యాశ్చర్యకరము లగు అలో త్యాసములు కలిగించి కాంతర్మసౌఖ్యము నమనూప్యి జపా నందమునందుంచు మరమనాంశుకీయ యిదియే. ఈ రాక్షోషమును నేనించిన వృద్ధాశ్చర్యమునకింది, మిక్కిలిబలమును, పిర్య వృద్ధిని, యౌవనముఖమును, సంభాసపూర్వీని, ఆయుర్వృద్ధికి కలిగించుటయొక్క పునరత్వమును పొచ్చించును. డబ్బీ 1-కి మా 2 రు. పి. పి. ఖర్చు 4 రు. (దిన 2288 వార్ 714) పి. ఆర్. నవార్దనం నామము, ఒంగోలు, గుంటూరు జిల్లా.

నమ్మకము 1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల నగలును, ఇతర వస్తువులను కాపాడు యిచ్చిన పుచ్చుకొని వైకము ఇవ్వబడును. ఉమిడి-రామయ్య శెట్టి, గురుసామి శెట్టి కంపెని, 25, చైనాబాదురోడ్డు, మదరాసు. నగలు నాణ్యముగాను, పూచీపోడకు నమైన భర లకు తయారచేసి విక్రయించుట దొరచుచున్నది. తయారైన లేనివాటిని అతిశ్రద్ధుగా అర్థమేరకు తయార చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి అర్థమిచ్చి నగలు తయార చేసికొన్నవారి నలన మా నమ్మకం తెలిసికొనవచ్చును.

బ్రాహ్మధర్మ ప్రకాశిక

ధర్మవిషయములకు ధర్మగ్రంథములకు ప్రకటించు తెలుగు మాతృలిక. చందా సంవత్సర రూ 8 రు, ప్రారంభించ బడిన గ్రంథములు, (1) మహర్షి శేలేంద్రబాధ కామూరగారి, 'బ్రాహ్మధర్మ శాస్త్రభాష్యము.' (2) బ్రాహ్మ కృష్ణమూరమిత్ర గారి, 'మహామృదుచరితము.' ముందు సంపుటలో కండిక సీ తానాధ తత్వభూషణుగారి, 'బ్రహ్మజిజ్ఞాసీ' కూడ ప్రారం భించబడును. తెలియలభదు, ప్రతియింటి నుండదగిన గ్రంథము లు. చందాదారులు కాగోరువారు, పాలాపట్టు లు లక్ష్మీకారా యిని, బ్రాహ్మధర్మ ప్రచారకుడు, రాజమహేంద్రవరం, గో దావరజిల్లా, అని వ్రాయవలెను.

Telephone : No. 291. Tel. Address : "ALL SILKS"

ESTD., 1860.

Dhanamal Chellaram.

Silk House.

WHOLESALE AND RETAIL.

DEALER IN

Japanese, Chinese, Indian & English, Silks, for Saris, Peticots, Jackets Etc. Etc.

Gent's Silk, Suiting, also English Woollen and Cotton Goods.

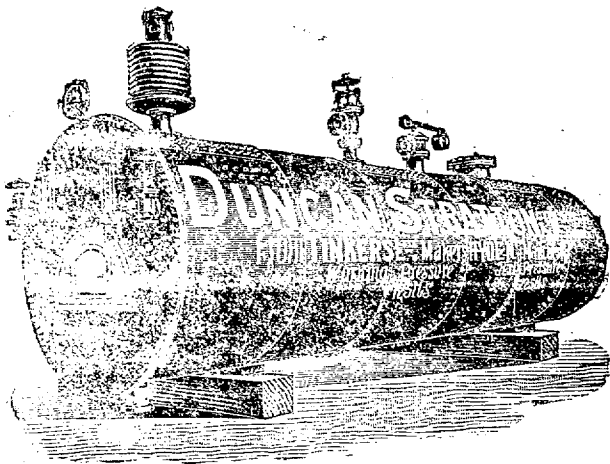
No. 46, Rattan Bazaar Road, G. T. Madras.

DUNCAN STRATTON & Co.

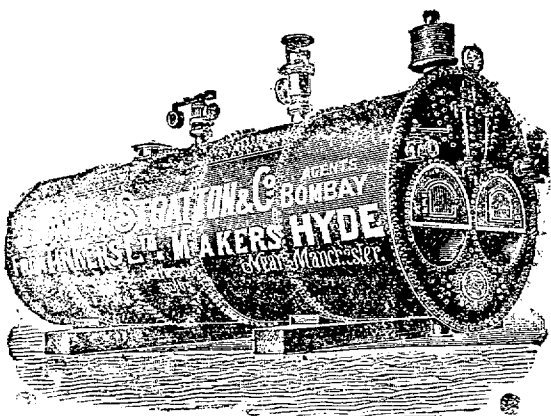
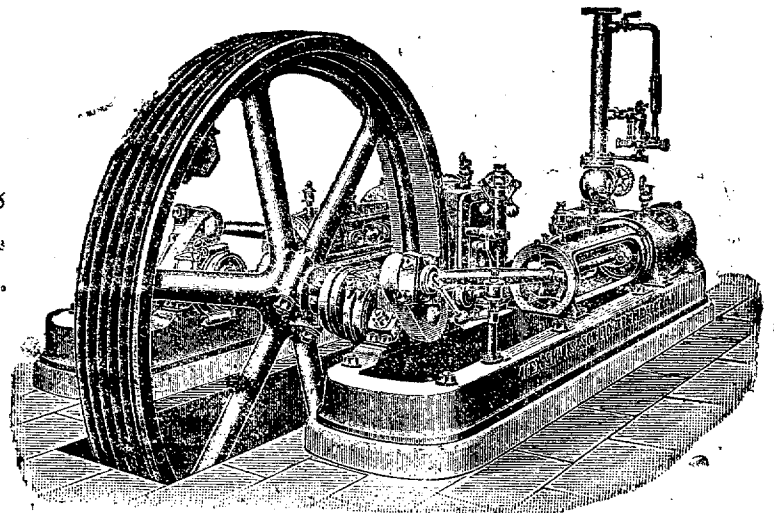
ॐ नमो भगवते वासुदेवाय ॥

ఎంజినీర్లు, మెషినరీ ఇంజనీర్లు, 9 మెరయిన్ పీథి, బొంబాయి.

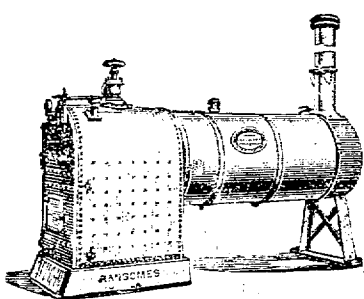
హైదరాబాద్ సర్ కార్నిష్ బాయిలర్స్.

పాదపు 10 అడుగులు
మొదలు 24 అడుగుల వర
కుండును. దయ్యోమేటరు
4 అ. మొదలు 6 అ. 6 అ.
వరకు ఉంచుదును.
స్ట్రీంక్లింగు ప్రెషరు
80 పౌండు మొదలు
160 పౌండులవరకుండును.

హైదరాబాద్ లంకాపైరు జాయిలర్లు.
 పాపపు. 20 : ॥ మొదట 12 ॥ వరకుండును.

దర్శనానుబంధం 6 బి" పుంజుతుంది దీనిని 6 బి" వరకు పంపిస్తుంది.
 స్త్రీ: పుంజుతుంది 10" పూ" పుంజుతుంది 250 పూ" వరకు పంపిస్తుంది.

లోకో ముద్రిత్యాబజర్ బాయిలరు.
 స్టీముకర్మింగు వ్రేవరు 80 హా॥ మొదలు,
 100 హా॥, 120 హా॥, 150 హా॥ వరకుంచును.

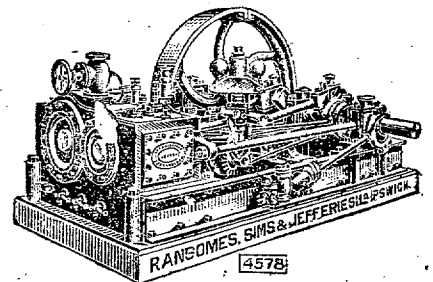
TRANS-AMERICAN

457

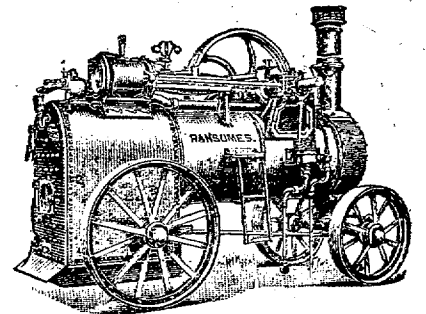
ఈ క్రింద తెలుగుబడిన వాటిని
స్వయం చేయించుము.

నూనె జిప్సొంకు మెషిన్, బాటోనామా
 నూనె ప్రెస్సింగు మెషిన్ [నూనె
 నూనె స్ప్రింగు మెషిన్
 నూనె పీరింగు మెషిన్
 అన్ని రకముల బ్లీచింగు ఎంజిన్లు
 అన్ని రకముల బ్లీచింగు బాయిలర్లు
 కోల్డ్ స్టోక్ మిల్లింగు మెషిన్
 నూనె మిల్లు మెషిన్
 మంచుగడ్డకేయి మెషిన్ సామానులు
 కడ్డు బియ్యము చేయి మెషిన్ వాటి
 అన్ని రకముల పంపింగు మెషిన్లు
 గార్లు, కృతపాని నంధమైన కొరములు
 రన్ నూనె కుడడు ఆయిల్ ఎంజిన్లు
 లక్ష్మీకా తెలింగు (ప్లాస్టు) కొరములు
 కులు, కర్కు, సుపు కొరములు
 సాప్లింగు, కష్టింగు, నెలెప్పలు
 టో పిరన్ అందు కాస్తు పిరన్ పుల్లీలు.
 కగయరా అన్ని రకముల సామానులు.

నైజ్ బై నైజ్ కాంపాండు
హిందూస్థాని' ఎంజినలు.
(కాక్ శిష్యుడు మొదలుండి బోల్ తీసుకువచ్చి.)
ఇందులో సింగిల్ సిలిండరు ఎంజినులు కూడా గలవు.

హైస్పీడుకాంపాండు ఎంజనులు.

పూర్వ జల్ స్త్రీ ము ఎంజీరులు,
 సింగిల్ సింగిల్, డబుల్ సింగిల్ గలవి.
 స్త్రీ ము ప్రెవెరు 120 పానులు గలవి.
 కాంపాండు— వ్రా, లో ప్రెవెర్ సింగిల్ గు.
 స్త్రీ ము ప్రెవెరు 150 పానులు గలవి.

వివరములకు, ధరలకు బొంబాయిలో యుండు డన్ కన్ స్ట్రాటన్ కంపెనీ కై నను లేక

బెజవాడ (కృష్ణాజిల్లా)లో యందు ఇంగ్లీషు ప్రింట్స్ ఇంపార్టింగు కంపెనీ ప్రొప్రైటరు గారైన మా నేపల్లి బావనయ్యగారికైనను వ్రాయవలెను.

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడిశము, రొమ్మపడిశము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, చిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యామృతము.

చక్కని దట్టతో నవ: కల మా. 0—10—0; దజ్జ 1.కి మా 5—12—0. పోష్టభర్తలు నేణు.

మృతాంజనండిపో, } 100, ప్రేరిరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

